

R.M.I. 49

203

Gosárv
Hist.
Mátyás

Kolozsvár

1577

1

2

3

4

5

[Vö. Heltai: Cane. III 1570]



203

Historiás Évek

a fels. Magyar királynak, az Agón Hunyad.
János fiának jelen viselt dolgairól, életéről,
viselkedéséről, végre az ő es világból való kimar-
lásáról. Colowin, Heltai Gáspárné műhely
1577.

- I. Újád való fiú az kapitányokba
- II. De obfi. Nandor Albenfi.
- III. De regé mathia.
- (IV.) Restamer regis in Cholpen.

Jegyz. 1579ben már említették ez a levél

~~Wegener...~~

Beijeltem usán itélve daboceni
Kontó's file nyomat.

RMK. I, 331

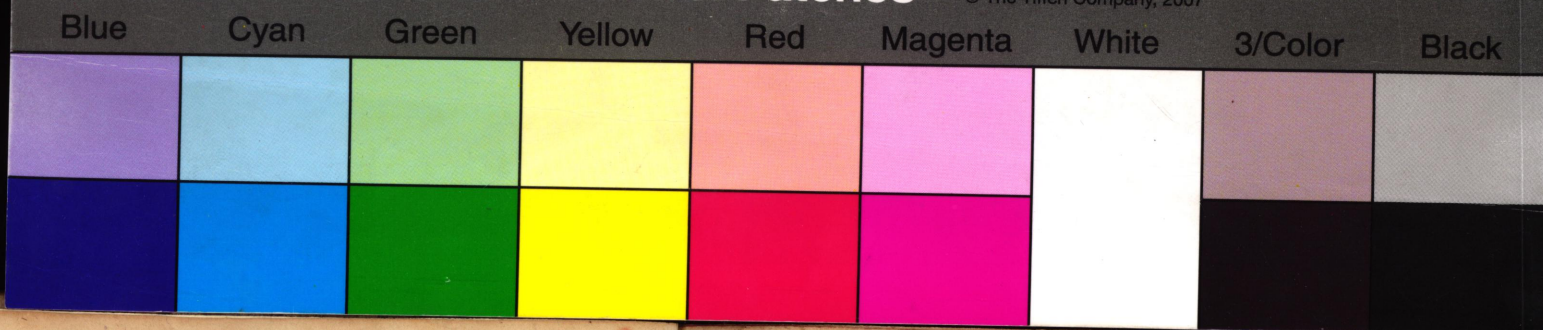
1574 k.

Inches

Centimetres

TIFFEN Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

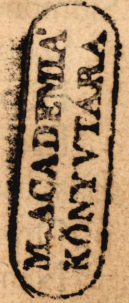


PRIMA PARS.



RPAD VALA fű Az KAPIT anlagbã,
 Mikor magyar zalla be az országban
 De kűnd vala bölcz az hadakozasban,

Kinek tanaczyual eltek hadakban.
 Meg emlitek egy nehan Kyraliokat,
 Kik birtak iamborul mi Orzagunkat.
 Kikrűl zerzetekis ſzep Cronica kat,
 Emlekezetre zamlalom azokat,
 Be zalla Magyar nep Pannoniaban,
 Negy ſaz egy eſtendőnek forgasaban:
 Az vran hogy irnanakhuzon niolczban,
 Atyllat valaztak az Kyralifagban.
 Rendit ez orzagnak io modon hagyta,
 Mind holtaig iamborul ſolgalt vala:
 Negy ſaz neguen őtben hogy irnak vala,
 Atylla Schambriaban meg holt vala.
 Oſtan Iſtuan kit ſent Kyralynak mondnak,
 Kilencz ſaz hatuan kilenczben irnanak.
 Kyralyſagra kit meg koronazanak,
 Iol forgodot mint Cronikaban iriak.
 Œt harmincz hat eſtendűt vralcodek,
 Vr ſűletefe vran mikor eſek.
 Ezer harmincz niolcz eſtendű be telek,
 Nagy Bodog aſſzony Napian elt emetek.
 meg irtak ezer es Hatuan hatban,



A

Szent



RPADVALA fű Az KAPIT ansgbã,
 Mikor magyar zalla be az országban
 De kűnd vala bölcz az hadakozásban,
 Kinek tanaczyual eltek hadakban.
 Meg emlitek egy nehan Kyraliokat,
 Kik birtak iamborul mi Orzagunkat.
 Kikrűl zerzetekis űpez Cronica kar,
 Emlekezetre zamlaalom azokat,
 Be zalla Magyar nep Pannoniaban,
 Negy űsz egy elstendűnek forgasaban.
 Az vran hogy irnanak huzon niolczban,
 Atyllat valaztak az Kyralifagban.
 Rendit ez orzagnak io modon hagyã,
 Mind holraig iamborul űszogalt valã.
 Negy űsz neguen ötben hogy irnak valã,
 Atylla Schambriaban meg holt valã.
 Oűzan Istuan kit űsent Kyralynak mondnak,
 Kilencz űsz hatuan kilenczben irnanak.
 Kyralyfagra kit meg koronazanak,
 Iol forgodot mint Cronikaban iriak.
 Öt harmincz hat elstendűt vralkodek,
 Vr űsűletese vran mikor esek.
 Ezer harmincz niolcz elstendű be telek,
 Nagy Bodog aűűsöny Napian eltemetek.
 meg irtak ezer es Hatuan hatban,

MACADENIA
KÖNYVTÁRA

2
Szent Lazloth emelek az Melrosagban.
Ezer harom szaz es negyuen keruben,
Laios Kyraly lun az orszag földében.
Vitezkedek sokat uendeg földekben,
Sok orzagok hailanak meg feltekben.
Ezer harom szaz kilenczuenben,
Halal at Siruan ohaitiak földünkben:
Sidmond Kyralt hozak Buda varaban,
Szaz es az niolezuan harban.
Hispaniaban meg hala es vraban,
Ezer negy szaz hatuan hat estendüben.
Lam hallatok ti mind az Kyralyokar,
Orszagunkban nagy hatalmasagokar.
Nem czuda ha iol forgattak magokar,
Születesben letek kazdagfagokar.
Ime czudam esen nekem nagy vagyon,
Kyralyoknak mely Cronikaiol vagyon.
Enekekben hadok iruan meg vagyon,
Neuck diczeretek nalunk nagy vagyon.
Tartozunk mi annak tub diczeretel,
Kinek elünk lsten vtan neueuel.
Diczekedunk mi io feiedel munkel,
Ianos Vaidaua fiaual Mathiasal.
En nem hallok oly io enek szerzeker,
Kik elü hoznak io feiedel munket.
Mathias Kyralt reghy io Vezerunker,
E lfeleitük mi iol tet emberunker.

3
Rendberint meg mondom s eredetie,
Nemzetiben fundamentomar kezdetie.
Nagy segenisegből fel emelkedeset,
Mathias Kyralnak meg mondom dolgait.
Ezer harom szaz kilenczuen kettöben,
Ker atya fiu Hauas elnek földében.
Az egyk Dan, másik Myrese neueben,
Meg hasonlortanak az s földökben.
Török Czazarhoz az Dan Vaida kulde,
Segitseget öcze ellen kerete?
Amurates hamar nagy eröt kulde,
Öcze hauafelbül el ki rekede.
Vayda mene hamar Sidmöd Kyralyhoz,
Efedezek az Kyraly tanaczihoz.
Hamar lalson hauafel Orszagahoz,
Mert Dan kötte magát Török Czazarhoz.
Söt Kyraly ezt czac hamar hogy meg halla,
Merefe Vaidat eleiben hiuara.
Minden dolgat ki tül Kyraly meg tuda,
Merefe Vaydat Kyraly aiandekoza.
Derek hadat Kyraly el inditara,
Hauas el földében nepet zalitara.
Törököt Olahot igen vagata,
Kis Nichapolt törere es rontara.
Elindira hadat magyar orszagban,
Ellös zalasa egy ola faluban.
Egy Boernak zalla Kyralt hazaban,

4 Szep leania Boernak emberkorban.
Gonosz ne adalsek semmi szemelynek,
Eiel az leant viuek Kyralynak.
Lean sirua könyörög az Sidmondnak,
Nagy o haituan igy Isol Sidmond Kyralynak.
El efefe inkab legyen feiemnek,
Hogy nem küsebege io Nemzetimnek.
Isten vgy legyen io te Fellegednek
Ne legy oka Kyral ez nagy veteknek.
Reggel Kyralynak az alszon felele,
Mikent marad haszon az ű földében,
Mert Kyralytul eset volna tereben,
Meg küsebült ű nagy embersegeben.
Czuda keppen Kyral meg keferüle,
Viabol peczet györöiet ki vèuè.
Az leannak viaiaban el be teue,
Az alszonymak Kyraly im ezt felele.
Legiöl adam neked az en györümet,
Ha vilagra hozod te gyermekemet.
Gyermekemmel szue hozd meg györümet,
Nagy alszon lezhid meg az en hitemet.
Az mellel nagy kölczeget neki ada.
Ha gyermeke lenne kiuel taplalna,
Nagy szepen az alszont Kyraly ranita,
Mint gyermeket neki Budara hozna.
Nem soc varuan mar ielensege vala,
Ó edes süley szegenlik vala.

5
Varandosnak mindenek mondgyak vala,
Egy szep fiat az Alszony hozor vala.
De az Battya az huganak felele,
Hog senkinek az ű uttara ne lenne.
Mirkuianna tüle az mind meg lenne,
Alszon Battya szauan igen örüle.
Iol tudom az Alszony monda Battyanak,
Szegyen lezen Attyamnak es Aniamnak.
Ne velietek szabad akaratomnak,
De Kyralynak nagy hatalmasaganak.
Czak te benned isten vran en bizom,
Velem el idz ottis vifeled gondom.
Mert ennekem Budara kel indulnom,
Buda mely fele vagyon en nem tudom.
Legiul ada Kyraly nekem györöiet,
Ha vilagra hozom ű szep gyermeket.
Gyermekeuel meg uigyem ő györöiet,
Alszony leszek Kyraly vgy monda hitit.
Tarful azert ier el velem vtamban,
Kyraly fiat vigyuk ő vduaraban.
Hogha meg al Kyraly fogadasaban,
Resztlenne nem les ő attra ioban.
Cziendelsegben haynalkort indulanak,
Sietue menenek meg faradanak.
Bralso hauasara mikor iutanak,
Egy forrasnal faradua meg szallanak.
Rutlaga hat törtent alszon fianak,

6 Mologattya rudagar magzaryanak.
Battya alzik arniekaban egy fanak,
Gyűrűt le tette aszóny Kyrálnak.
Oth egy hollo egy fa agan vl vala,
Szelig vgy teczyk ha rartorak volna.
Gyűrű bölczön az ruhan fenlik vala,
Az hollo az gyűrűt el kapta vala.
Nem mulara az bölczöhöz ment vala,
Az gyűrűt hon hatra ot nem ralala.
Ky el uitre senkit & nem lathara,
Fiat le teue sirua igy szol vala.
Isten bator fiam azt atta volna,
Hogy vilagra ne sületetel volna.
Veled őszbe süleskor holtam volna,
Hogy nem il segenysfegre iuttal volna.
Czorda paztor leszen Kyraly magzaryaban,
Fiam hozalak gonofs szerenczeben.
Hogha uislek aryadnac vduaraban,
Ketes lezen benned edes fiaban.
Az Battya fel vgrek huga szozattyan,
Vitez modra tegze vagy on oldalán.
Ket nilat vete idegben csak giorlan,
Mint ha ellenszegel volna viuasban.
Meg erte az gyűrűnek el vezefet,
Hamar be futosa környöl hegyeket.
Ha lelherne valami embereket,
Kik el uitrek volna & gyűrűöket.
Ala tere huga fele egy völgyben,

Har

7
Har egy hollo egy fanak tereiben.
Fezket rakot fanak sürdsegeben,
Gyűrű fenlik az hollonak körmeben.
Fohazkodik az menybeli Istenhez,
Hollot talalna iuthatna gyűrűhöz.
Sziue berint olah lőue hollohoz,
Soc agrul nil nem iuthata madarhoz.
Oldalat nil hollonak alig ere,
Meg iede az hollo felrópule.
Hauas felet nagy kakogua el mene,
Az gyűrűt el viue madar körmebe.
Ninczen mar remensege az Boernak,
Hogy az gyűrűt soha többé latharnak.
Nagy suhaitua nez teteiere hauasnak,
Esmet szuat halla Olah hollonak.
De lasd az Istennek mely nagy hatalma,
Az kinek mit akar mind meg athatta.
Hollo szalla aszon fanak agara,
Olah vristennek nagy halat ada.
Az nilat uete be ismet idegben,
Vgy lőue be az hollonak melyeben.
Nil uas aital mene hollo siueben,
Mind gyűrűstul földre esek eleiben.
Mind gyűrűstul az madarat fel veue,
Istennek halat ada örömebe.
Gyorsan viue huganak eleibe,
Battyanak meg köszöne örömebe.
Elinduluan faratlagot vallanak,

8 Kit vallokon Budara 8k hozanak,
Sok napig Kyralthoz nem iuthatanak.
Nagy ohaytua naponkint aszson vala,
Battya vele gyermek 8leben vala.
Immar az souany Delisel mult vala,
Megis aszson berenczet var vduarba.
Tulaidonfaga ez minden vduarnak,
Ebed vtan vduarbol ki ozlanak.
8lebengiermeket latak aszsonnak,
Mondgyak talam hostra Sidmond Kyralthnak.
Oraiat Kyraly nem gyakran veti vala,
Ebed vtan var piaczan iar vala.
Szaz lepesnek az vduar hia vala,
Ezerreisneha ra telik vala.
Ebed vtan Kyraly Spacial vala,
Az aszson kis gyermekeuelott al vala.
Gy8r8t az Kyralthnak mutatta vala,
Cziak 8 maga Kyraly vele 8ol vala.
V8t Kyraly 8 gy8r8iet viaban,
Zallafokat meg kerde az varasban.
Hagya mas nap hogy ion8nek vduarban,
Francz Bannal lon Kyraly err8l tanaczban.
Och hit alat Kyral dolgatbeszelle,
Francz Ban hogy senkinek ne iclentene.
Mindene8t8l Kyral csak aszsal k8zle,
Gyermeket mint tartana el vegezze.
R8vid 8oual Kyral mind el vegezze,

Az

9
Az gyermeket mint tartana neucine.
Taplalasar aszsonnak el vegezze,
Battyar aiandekal haza ere8te.
Iambor Francz Ban hu lon Vra dolgaban,
Gyermeket tartattya Pest varofaban.
Iuta gyermek 8t ebteend8s koraban,
Gyermeker8l Kyral vagyon nagy gondban.
Gyermek fol8l 8ola Kyraly Francz Bannak,
Meg monda na paranczal az Aszsonnak.
Hogy ne mondana lenni Kyralyenak,
Francz Ban vegye gyermeket 8 maganak.
Igen 8epen Francz Ban kezde tartany,
Ban lanculat sohult nem tagitany
Minden ember az gyermeket 8erety,
Kyral vduaraban minden diczeri.
Nem sokaig Bannal gyermek l8t vala,
Sidmond Kyraly t8le el uette vala.
Tanierarol gyermeket tartya vala,
Gonduifel8t gyermekhez hagyot vala.
Ember korban immar gyermeket vala,
Annia Pest varofaban meg holt vala.
Nagy 8ep t8st8segel temettek vala,
Lancula igen ke8ergette vala.
Igen gondolkodik Kyral magaban,
Mint re8se8se teh8se or8agaban.
Egy ebeden Kyral lakodalmaban,
Huniador ada Erdely Or8agaban.

B

Leve

Leuelet czymeretis ky ada,

10 Hollor gyödröuel az mint meg erte.

Kyt czymeröl neki meg adot vala,

Arannial vgy leuelben irtak vala.

Haday gyakorra Kyrainak voltak,

Hunyadynak ő vitelseget lartak.

Vitelsegeert Vaydalagra valastak,

Iambor sagat mindenek magasztalyak.

Az szerencze kerekének forgala,

Szerenczenek iriak hogy változafa.

Nem egyeb de Ittennek akarattya,

Kyt akar felieb felieb magasztalya.

Nam Sidmond őuen egy esztendeigien,

Vralkodek Magyar orszag földében.

Irtak eszernegy szaz es harmincz hehben,

Albert Herczeget hagyta ő helyeben.

Nam egy szép leania mar adot vala,

Albertnak azt iegiesful hatra vala.

Lean vtan az orszagot hogy birna,

Bé hozak Albertot az Kyratyfagban.

Ime cziak ket esztendőt vralkodek,

Az Törökök Tido reuen meg ölek.

Sidmond leania Ersebet marada,

Terhes asszony laslot ky fiat hozta.

Söt ezet negy szaz negyuenben iranak,

Az Orszagban Vrak meg hasonlanak.

Sokan az Asszonyul el bakadanak,

Lengyel Laslo Herczeghez kyk hallanak.

Vrak partokoda az asszon erte,

Ő partialual asszon hamar tamada.

Negy holnap meg kis fia nem vala,

Feier Varban kir meg koronastara.

Onnet Misegradban hamar sierte,

Garai Laslo Ban az Var tisziben.

Hogy koronar asszony vigye helyeben,

Vrak Asszon körül vannak hüségben.

Ime mely nagy alnoksagot asszony tön,

Palastia vagy on ket fele teryeduen.

Hogy mar az koronar tenne helyeben,

Koronat marastara Elököröben.

Igen hamar Vrak mind be peczetlek,

Arany edent meg helyere be teuek.

De az asszony parti az kyk leuenek,

Szep szora oda menni nem merének,

De lam egyyk Heteni Dienes vala,

Gardynal Esztergomi Ersek vala.

Garai Laslo Ban masodyk vala,

Gletere Erlekek gyölesben mentek vala.

Ezeket az Herczeg meg tartostara,

Garait, Erseket, el nem bozara.

Mig nem oket hüsege a' a haita,

Garay Ban Gradot meg ada.

Haddal Vrak Herczegel indulanak,

Misegradban nagy örömel szállanak.

Az koronar kerekék nem talalak,
 Nagy banattal Feier varban szállanak.
 Vrak az Szent Istvan testet ky asak,
 Az feieken valo koronar hozak.
 Laszlo Kyralt asszal meg koronazak,
 Mint koronas Kyralt holtyg tisztelek.
 Negy esztendőt Laszlo vralkodhatek,
 Az Törökök Varno alat meg ölek.
 Ianos Vayda mellete emberkedek,
 Sok Török meg hala es sebe fedek.
 Iambor Vayda az Kyrálnak testeert,
 Viua igen es az keresztiensegert.
 Nagy ver ontas lön ket fel közüzazert,
 Nagy banattal vala Kyralt testeert.
 Indula be Vayda ő hazaiaban,
 Hauas al földben hogy iuta vraban.
 Dragul Vaydaban bizik barattyaban,
 Ky meg foga Ianos Vaydat vraban.
 Am lokaig nem mere rattani,
 Draga aiandekokal elboczara.
 Gyülest hirdete Magyar Országban,
 Hogy gyölnenek Pestre, es az Rakosra.
 Derek oka ez vala az gyölesnek,
 Mig öregsege az Kyralt gyermekenek.
 Addig birodalmat egy fű embernek,
 Gond vifelest biszsa egy fű embernek.
 Ez orszagnak gond vifelesie legyen,

Albert fiának Lazionak niu legyen.
 Ezer negy szazban irtak es negyuen ötben,
 Vaydat uegyek gubernator tisziben.
 Tugyak mindennel felieb tiszteseger,
 Variak vala egy neharian az tiszet.
 Szin alat feltekben Iduöz lek ötet,
 Vgy vralak mint io feiedelmöket.
 Forgattya eseben Vayda foglagat,
 Elindira hamarlagal nagy hadat.
 Egettete hauas el nek orszagar,
 Meg vere es meg foga oth az Vaydat.
 Igen hamar hauas elt oth meg uöue,
 Dragulnak fiának seiet vetete.
 Az öczenek semeit ky tolara,
 Hauas elt Magyar orszaghoz foglala.
 Lam az Gubernator az nagy vrakal,
 Banniak gyermek Kyralt koronaiokat.
 Frydelik Czasar rattya hatalmaual,
 Oratorr boczaranak aiandekal.
 Igen könyörgenek Nemet Cziaszarnak,
 Venne solgalatiokat Magyaroknak.
 Kyraliokat Laszlor ő ez Orszagnak,
 Koronastul kulgye meg Magyaroknak.
 Oda keuerek heaban iaranak,
 Vduar nepetül meg pyrongaratanak.
 Vrak Gubernator melle ramadanak,
 Nimet orszagban egerenek dulanak.

Nettenezes öldökletek terenk,
14. Korintyar, Karniolat egerék:
Syriának nagy reszet meg egerék,
Sok fő foglót predaiokat teriesztek.
Vigan terenek meg nagy nierelegel,
Ez országban iduenek nagy örömmel.
Ostozanak vigan nagy Nierelegel,
Nemetek bankodnak sok kar vallással.
Meg nyugora Vayda az Magyarokat,
Masod Niarban tamasra az Vrakat.
Magyaroknak földi ssep hatarokat,
Poganiokra indira raborokat.
Eserben negy szaz negyuen hetben vala,
Vrak Vaydaual ky Indultak vala.
Marculi Vayda fia Imreh vala,
Szekely Tamás, Rozgoni Rysnod vala.
Ieles Vitez Pelsőczy Imre vala,
Vice Vayda Pelsőczy Láslo vala.
Francz Ban az Toth országot birya vala,
Peeriele Ban Horuat országban vala.
Vitez Szilagy Mihaly, Bamfi Istuannal,
Lolsonczy Benedek Bamfi Istuannal.
Szekel Iános, Vitez Maczy Istuan vala,
Kanifai Láslo Hugymasi Istuan vala.
Szepen Vayda Györg Despotnak irata,
Az Raczokkal ssep haddal & tamadna.
Vele egyyut poganiokra indulna,

Despot

15
Despot fogada hogy mind kez hozza.
Despot lako helye Szendörö vala,
Meg czala Vayda melle nem ment vala.
Szep haddal Szendöröre Vayda iuta,
Egere es Despot földet dülata.
El be szálla földében bolgaroknak,
Egere földet az Török Czásarnak.
Hir lün ebben hamar Amuratesnek,
Felyszerenczeiet Iános Vaydanak.
Mely igen szorgai maros országara,
Pogany Czasar földenek oralmara.
Veres nyalat hordosztat országaban,
Vaydara mindent hirdet & hadaban.
Lön hirtelen pogansag ramadasban,
Harom szaz eszernel több indulasban.
Gyalog louagru ell marad az vtban,
Vayda szállot Rigo meseiere raborban.
Abban hire vala Török Czásarnak,
Rigo meson nepe fekszik Vaydanak.
Egy haynalban szengecset hallanak,
Alszon közben sürd ruzer gyutanak.
Dobok Trombitak, Sipok szengnek vala,
Az pogansag ellenben szállot vala.
Sürd fatott meg ciel uontak vala,
Sürdseggel mint kü fal rabor vala.
Igen keşülnek hadak az Mesöre,
Mind az ket fel nez ellensegere.

Egy

16 Egy mas ellen ky uont senies feguerre,
Szep szazokra segueres seregekre.
Szürnið vyadal lön nap estig köztök,
Estue mind ket fel taborban takarodek.
Az eczaka egyk fel sem aluuek,
Hogy egyk fel masiktul ne czalarnék.
Lönék ker felöl mas nap szöndulesben,
Dob Trombita szöngnek az seregekben.
Minden felül vannak nagy kezesben,
Mind ket felöl kin alnak az Mezőben.
Az Vayda sereget bölczen meg szerze,
Harmincz niolcz rend vala Vayda serege.
Tyzen három szept zászló közepette,
Kyk valanak mind vizezek kezekben.
Iclesben az orszagnak szept szazloia,
Aranial czymeret meg irtak vala.
Nagy kazdagon meg araniaszuan vala,
Nap fenitul fenlik rönköklik vala.
Czuda nagy az Vaydanak barorsaga,
Sereg orron es spiczen megyen vala.
Magyarokat sok szept szoual biztarya,
Hadnagyokat viadalhoz ranyttrya.
Onnan innen harcokat adanak,
Nagy ver onta lokket fel küst valanak.
Iamborul Magyarok harczon forgodnak,
Emberkednek sok Törököt hullarnak.
Minden föld szöng nekyk teczyk agyuktul,

Dob;

17 Dob, Trombitanak nagy harfogalarul.
Lo Nieriteltul az nep kialtastul,
Sok lo meg selhut az szönges bongastul.
Luta szöue ket derek had roppana,
Nagy erös viadait mind ket fel tartta.
Viadalban sok lo es ember hala,
Erös viadal mind nap estig tartta.
Tagulanak viadaltul allanak,
Setet eiel vinta nem lacanak.
Ehen somtan faracsagot vallanak,
Taborokban el be takarodanak.
Ime mely nagy lüstris eiel vala,
Ky solgait ky vrat kyaltya vala.
Nagy sok fele nielué lüstrnek vala,
Had vitta helien secl boliongnak vala.
Szörnið dolog az eczaka let vala,
Hol Török hol Magyar vgy boliong vala.
Az eiel penig egy mast tagolyak vala,
Nagy remöles mind ket taborban vala.
Alua talpon gyalogok virradanak,
Szörnið louakon louag nepok valanak.
Ky vont feguert mind hatokon tartanak,
Minden oran cziak viadalt varanak.
Cziendesegeben mind ket derek had vala,
Tellies eiel egy mast mind löttek vala.
Rettenetes algyuk dörgelök vala,
Mind ket fel ily vesedelemben vala.

C

Magya-

Magyarokat az Vayda oltalmazza,
18 Az eczaka tabort mind kőrniül forga.
Minden rend belyeknek szept bor ad vala,
Vayda istenben cziak bizik vala.

Az hainal meg meg nem pirofult vala,
Az hold hainal előt cziak fel költ vala.
Az virrattat cziak alig variak vala,
Mind ket felől igen rezgődnek vala.

Tanaczy szollanak Amurarsnek,
Ne higgyen ma s az uak szerenczenek.
De mellerte io vitezek legyenek,
Io louokon mind Nieregben üllienek.

Ha lattyak Magyaroknak gyözdödelmet,
Ottan indiczak Czassart s felseget.
Bekeuel el vigyek feiedel meket,
Ily ketseget variak az s igeket.

Illien ketsegeben Törökök valanak,
Hainalkoron dobok meg szollalanak.
Ket fel tabor kölsze mind kyallanak,
Keresztienek barorsagban valanak.

Nagy fel szoual Magyaroknak ig szola,
Kegy es Isten Magyaroknak otalma.
Kytül leszen ma pogannak romlása,
Ereienek felet Vayda ky ada.

Regen tegnap raitunk meg eset volna,
Ha az had nierefe soksagtul volna.
Ky Istennek vagy on cziak haralmaban,

Cziak az niere ky bizik io voltoba.
Es hogyha ma ennek vgy kel lenni,
Istentul ha masnak vagy on engedue!
Diadalmot aggyon pogany kezeben,
De mi megyunk Istennek eleiben.
Gyötreilmunk halalunk Isten kedueert,
Legyen az Istentul adatot hytert.
Magzatunkert, hasunkert, es tarsunkert,
Ozuegiekert, aruakert, szept földünkert.
Iesult Iesult fel szoual kyaltata,
Poganiok mind allat kyaltanak.
Dob, Trombita ket felől szengnek vala,
Esti döhdöseget vitiak vala.

Semmit eggyk nem enged masik felnek,
Noha Magyar keues ellensegenek.
Barorsagal mezöre ky menenek,
Vakmerök vitezek meg ürköszenek.

Hullanak ket felől sokan halanak,
Nem enged eggyk felis az halalnak.
Keszeken vitez Magyarok halanak,
Huszon negy eszer keresztienek valanak.

Vala több pogany három szaz eszernel,
Harmad napig lön viadaliok eszszel.
Kyt ember nem hallot talam cziak hyrrel,
Epettek Magyarok sörnio chseggel.
Nagy Vrak halanak kemeny vitokban,
Mert nem soktrak futni az viadalban.

Mint nagy ar viz pogansag lokasagban,
 El bory iakeue s Magyar viuasban.
 Gyakran io szerenczet gonos köuety,
 Szegeny Vayda keuelen esek futni.
 Futo keresztient az Török kergeti,
 Az kyt erhet az úsésben meg diy.
 Az úsésben kyk el saladnak vala,
 Az vad Raczok meg fogyak ölik vala.
 Vayda alol farat loua el alla,
 Louat fegueret mind el hatra vala.
 Ra talala ket Török s vtaban,
 Egy szep arany kereszt Vayda niakaban.
 Fö embernek esmerekö magokban,
 Az keresztet huzak uoniak niakaban.
 Och Törökök ketten egy be kapanak,
 Az keresztet nem engedik egy masnak.
 Vayda ragada eggyknek sabliaiar,
 Le vaga sabliaiaual az eggyk pogant.
 Rugaszkodek mas Török el salada,
 Vayda az holt Török louat ragada.
 Vriltennek erröl nagy halat ada,
 Egy hauasban az Vayda be salada.
 Vtaban Vayda egy Raczra talala,
 Ky futo Magyar oly igen fosztya vala.
 Hogy feier varban vincie azt mondgya,
 Nagy aiandekot az re neky adna.
Meg azala mert Szendöröben iktata,

Györg Despot lata meg fogara.
 Feret vayda Lablon fian meg valra,
 Despot Vaydat fian el boczara.
 Porul czeleködek Despot Viadaual,
 Kiert az Vayda vala nagy haraggal.
 Szegeden Nemések, az nagy Vrakal,
 Vaydat mint attyokat variak vigafagal.
 Ršuid napon Szegedben Vayda salla,
 Sok szep boual ötet iduöblik vala.
 Oly io semel lattyak mint ha niert volna,
 Mert iol tuggyak ršuid nap meg torolna.
 Irrak ezer negy szaz es negyuen niolczban,
 Fegueret uicia Vayda buuaban.
 Fia feie feicert nagy foglagban,
 Nagy haddal indula be Racz orsagban.
 Meg iede Györg Despot az Vaydatul,
 Mas felöl fel igen Török Czarsatul.
 Vayda fiat meg kulde fö Raczoktul,
 Despot kegyelmet kere az Vaydatul.
 Ez Vaydanak vilagban nagy s hire,
 Harom Török Czassarral vit meg sembe.
 Kyt soha senki nem hallotis elteben,
 Szolga rend Czassarral vit volna sembe.
 Pusztitot nagy sokat Török földében,
 Tyzen egy ber cziak Törökkel volt semben.
 Kytet meg ielentek verssem rendiben,
Hogy solgalaryat vegyerek ebetekben.

22 Az Feier Var alar az Isach Vaydar,

Meguere huszon niolcz eszer louagyat.

Erdelyben sent Imrenel Ianos Vaydar,

Meiser Bek igen vere az lankular.

Remoles nagy lon ez Magyar orszagban,

Furua szalada Gyula Feier varban:

Feie veseset nem szannia buaban,

Veres niassal mindent hiuar az hadban.

Tamada Vayda nagy hertelensegel,

Niolczad nap meg viua Meszet Bekkel.

Nem ereszte el az meg niert sok sepfegel,

Bek fiastul ot veze sok Torokkel.

Irtak eszer negy szaz es negyuen egy ben,

Amurates az Memhet Basat Erdelyben:

Hagya Vaydar meg keresse foldeben,

Niolczuan eszer neper ada keszeben.

Sor Vaydanak ebbenhyre lot vala,

Az vas kapunal Basat leste vala.

Sok Torok meghala nagyot niert vala,

Furua Basa cziak alyg szalada.

Feguerrel halalal, Bolgar orszagot,

Egete dulara Torok birtokat.

Ra hirdere Cziakar az sz nagy hadat,

Igen meg feniegete Caran Basat.

Iob feiednek keresd meg az lankular,

Meg veried, es fogua hozad az Vaydar.

Basa racz orszagban talala Vaydar,

Meg

23 Meg vere Vayda meg foga az Basat.

Nem kesek Commaniaban be szalla,

Murat Czassarral ot szemben meg viua:

Laslo Kyrat vesce oda marada,

Onnat Vayda Furua alyg szalada:

Irtak eszer negy szaz es negyuen hatban,

Dragul Vaydar meg foga viadalban.

Sok Torok meg hala Dragul hadaban,

Mas Vaydar ten az Hauas el orszagban,

Sok haday voltanak nagy vitessegel,

Crusocz alar szembe viua Fricz Bekkel.

Isten vran iara nagy nierefege,

Az Fricz Bek foglia esek viadallal.

SECUNDA PARS DE OBSIDI

one Nandor Albensis.



Olgar halliatok Amurates Czassarnak,

Meg szallasat veg Nandor Feier varnak.

Iambor szolgalariat az lankulanak,

Syralmas halalat Ianos Vaydanak.

Ezer negy szaz Irtanak otuen otben,

Torok Czassar bolszonkodik szueben.

Nandor Feier Var cziak haza rdeben,

Kyben sok sz Torok fogua korelben.

Oly segyenek tartya Czassar maganak,

Bolsziar szenuedi ket hituan Bannak.

Feier varbol kyk gyakorta ky czatassnak,

Czataso Barlangya Ianos Vaydanak.

Bizonnia

Byzonnial magaban Czafzar el szana,

24 Nandor Feier Varat hogy meg szallana.

Algyuival azt foldre le rontana,

Az Banokat belöle ky vonna.

Sőt kazdagfagnak ez ő termezery,

Hogy az szüet felső polezra viteri.

Ha valaki magat igen el hizi,

Czalat kozuan magat elseben vezy.

Istenlege menyben vagon Istennek,

Ez földön egy vr eleg embereknek.

Szom bedlagat nem akarom senkinek,

Ily keueyen szol Basaknak, Bekeknek.

Derek haddal nagy erduel indula,

Louaggia'og uzi ereie nagy vala.

Sok fal törő algyuia es Taraczkia,

Barma algyuk alol el farat vala.

Igen siet Czafzar Feier Var ala,

Sok algyuit Chruzocz alat el hagyta.

Mert az Mura igen meg arat vala,

Nagy kinnal munkaual el hoztak vala.

Oben Banok Czafzar lduet tudgyak,

Szent Antal estin alliat meg szagu dak.

Erős harcok lönket felső halanak,

Az vitezek az Varban be allanak.

Napian szent Antalnak kaput töltenek,

szablotat torniokra fel teretnek.

Az vitezek varaiokra mennek,

25 Kynek kynek hol vala hagyta heliek!

Eiel nappal igen kezde törtetni,

Bastiait Torniait földre döireny.

Az por fusti az eget mind el fedi,

Ben valok nem tudnak senkihez bizny.

Nagy kezdlettel iol lehet ben vadnak,

Porok, faik, sok io túszes szerzamok.

Minden szerzama eleg mint ueg haznak,

De ezekel ben keueset hasznalnak.

Arra Vrak közt nincz senkinek gondgya,

Gongyok arra hon ky feiet ohasza.

Kyraly el kököt Budat nitua harra,

Fel holnap senki kaput besem szarta.

Nagy remöles vala Magyar Országban,

Igen bodult Magyar, Magyar Országban.

Vrak egy Varbolmasba hordoszasban,

Az vitelleg meg alut ez Országban.

De las mint egy alombol serkent vala,

Ianos Vayda meg keseredet vala.

Futo segenseget terity vala,

Az Vrakat hadba hirdery vala.

Oly szep szoual Vayda Capistranusnak,

Keresztes hadat kialczon poroknak.

Hogy ky-melle tamadna az Vaydanak,

Kintul böntul asok oldoztarnanak.

Rettenetes hydeg Vrakat lely,

Nemelynek keset labat kosueny törty.

Sok laprat Magyarok Törökre hanianak,
28 Török Gallyak Naszadok egnek gyulnak.
Törökök belőle uisben vgordnak,
Egő haiok nepestul el borulnak.
Azt lattyak szarazrol hogy viszen vesztyk,
Ason busulnak hogy nem segelheryk.
Egy mast negy felől erősen löuik,
Mind Meny es föld reng, dörög vgy tecczyk.
Rettenenek Törökök furamanak,
Vsz felben nagy sokan meg halanak.
Magyarok Istennek halat adanak,
Feier varba Vaydaua! be allanak.
Elsen Vayda Istennek halat ada,
Az meg rettent viteseket byzattya.
Meg felemler Banokat batorytya,
Köseg hallasara nekyk azt mondgya.
Myre uitezek hogy meg rettentetek,
Vagy első larafe most Török nektek.
Ason esek kyker gyakran üsterek,
Nyha mi meg furamodtunk előttök.
Ty eleb egy masnak io peldat arratok,
Mészön az halallal nem gondolatok.
Mostan penig tyes kö fal köst vattok,
My io Istenönksben mostis byszarok.
Viadalban most legyetek erősek,
Sok országban el hirhet io neutek.
Az kyt leltetek el ne veselettek,

Mind

29
Mind öröke él io vitez neutek.
Regrül fogua otalmunk az Isten,
Ha vegesre hogy halalt szenuegyén.
Ma velem vagy masfal legyen ebeden,
Ha meg hal Christusfal legyen voczaran.
Czuda hallak mind meg batorodanak,
Hogy semmit nem engedne az halalnak.
Az szegeny kösegnek vartat ostanak,
Előttök vitesből neper hagyának.
Oly igen Czasar esen busult vala,
Eiel nappal varat törteti vala.
Fala köue o ez regy rakas vala,
Poroz löuestul arokbandul vala.
Romlasat omiasat Czasar mutattya,
Fü embereknek haraggal azt mondgya.
Het holnapig vitatta volna attya,
Szegyennel alola haza ment volna.
Vallyak szegyent nagyoban en Attyammal,
Ha ezt viuom touab tyzen örödnapnal.
Meg töröm meg vessemfok algyuimal,
Ne viselyek agnő neuet Attyammal.
Meg halla Caran Basa feier haira,
Nagy szep szoual machumetnek eze monda.
Szolnek felsegednek ha meg halgatna,
Szolafra szabadsagot neky ada.
Diczeretes hatalma felsegednek,
Meg vetted fő haszokat Görögöknek.

D ii j

Tudom

Tudom termeszert Magyar Nemsetnek,
 Il fš hazat nagy dolog ha engednek.
 Oly dolog az kyt meg eget az kassa,
 Hogy ha lattya az tarloiatis fuya.
 Mert Basa, Vayda kefe souat tudgya,
 Nem Vayda mellel bolyogna.
 Meg irtak niluan Kyraliok kšnyueben,
 Öreg alguy voltak oly nagy dorgesben.
 Huson negy mely foldre fel nagy Szegedben,
 Eiel nappal hallorak az Mészben.
 Ime fala fok tornia fok bastyaia,
 Arokba dult kšuel tely arokya.
 Louak tšrefen be mehettek volna,
 Cziak az belšl va'ok engettek volna.
 Nem epianek semmit belšl vitezek,
 Surš lanczar puszkakal rajok lšnek.
 Algyu Tarack mia nagy fokan vesnek,
 Kü omlastul helt belšl alyg lelnek.
 Vala ryzen negyed napia mar annak,
 Hogy kerkedet vala Czarar Basaknak.
 Eltue vegy ostromor hirder hadanak,
 Hainal elšt dob sohoz tartošnanak.
 Šštet hainalkorban dobot űrete,
 Az szantalan ponganyfag meg šendšle.
 Taboraua nepeuel ššrd tšfze,
 Varbol lattyak hogy az Tšrdk keššlne.
 Vayda az Varrakat kšrdšl forogya,

Banok

Banoknak vitezeknek š azt mondgya.
 Az ky iambor helyet minden meg allya,
 Kyki hyret neuet iol meg gondollya.
 Az Tšrdkšk Ostromnak indulanak,
 Az Dobok Trombitak, Algyuk harfognak.
 Futua allar az Paganiok kyaltnak,
 Fšlden vizen nagy kyaltalok vannak.
 Iesust Varbelyek kyaltnak vala,
 Viadalhoz igen keššlnek vala.
 Az šent Atya terden kšštšk al vala,
 Nagy šep kšnyšrgesekelimad vala.
 Iutanak tšreshez nagy űualkodua,
 Rettenetes viadalok indula.
 Ket fel erššfen egy mast vagy vala,
 Ššrd puska lšues czattogas vala.
 Vesedelem ššdškles oly nagy vala,
 Ket fel lšueštšl vgyan omol vala.
 Harul Tšrdkšket vagyak ostromra,
 Lšuiik vagyak egy mast haitiak vala.
 Oly nagy ššrdš az falt mind kšrdšl hagyak,
 Laitoriakat serinkednek tamaršnak.
 Az fok horgor tšrefnek fel akaztyak.
 Kin poganiok ššrdš az kš falt hagyak.
 Ššitenek fokrol az forralt faggyar,
 Gerendakat fokrol niakokban hannak.
 Laitoriakrol hulnak Tšrdkšk halnak,
 Ha egy le ešik ketten helyeben hagnak.

Az fo-

Az fokon törefen erőssen vinak,

32 Vitezek az fokafagal nem byrharnak.

Az kemeny hagygalasban farattak,
Törökök nagy lokan fokra haganak.

Nagy fok helyen az fokon sinak rynak,
Neholpenig segítseget kyaltnak.

Dardakal az fokon egy mast tagolyak,
Nyakra főre egy mastle tásigalyak.

Az Vayda vitezeket vgy niugotyá,
Gyakran pogant az varbol ky haitartyá.
De az Czaſzar meg ostromra vagattyá,
Nap estip viadal ostrom mind tarta.

Veczerniekor Czaſzar nepet haitata,
Minden rendbelit ostromnak nogata.
Egez hada mind ostromnak rohana,
Kegyetlen halál viadal vyla.

Az Magyarok fokban oth meg halanak,
Nagy löuetől helt, render nem alharnak.
Az egyik Varrarol meg futamanak,
Az Törökök az varban rohananak.

Laprakal hazakat gyuryak egetyk,
Az fokra szaz lokat Törökök renek.
Az Magyarok mint holt eleuenek,
Meg bodultak futnak el veszet esek.

Ianos Vayda biztattyá az Banokat,
Batorityá meg rettent Magyarokat.
Vayda szauan meg esmerek magokat,

Iesust

Iesust velek Vayda gyakran kyaltat,
Czuda keppen Törökre rohannak,

Sürd Törökökben fokat le vaganak.

Holt eleuen testeken ket fel vinak,
Sebrül poganiok egy masra omlanak.

Ezt larak Törökök meg futamanak,

Törefen meg torlanak szorulanak.

Szorolsagban fokban taportaranak,

Magyaroktul lokan uagaratanak.

Rettenetes Török mint remült,

Mint az futo barmot vgy vagyak uala.

Fokrol az arokban szekdesnek vala,

Niakra fore Szaszloftul hannyak vala!

Törefen Törököket ky vagyak vala,

Ben reket Törököket vzyk fogdoslak vala!

Keresztesek egy masra haitiak vala,

Hazakat köfseget oltattyak vala.

az Sanczokra vitezek ky ütének,

Kyt erhetnek úfeszben mindent ölnek!

Algyuk giuto lukat szeggel be vernek,

Szanczot port, Algyuszerezamot egetnek!

mind estueig szörniö viadal vala,

Nillal Czaſzar mellyet meg löttek vala!

Kin Törökök inkább remültek vala,

Estue Magyarok varban mentek vala.

te ciel paganiok indulanak,

E

Nagy

Nagy sok sebest haiokra be rakanak,
 Vgy furnak ha mindutannok volnanak,
 Sarnoban Czabarral be baladanak.
 Sokfaktorokat algyukat hagyának,
 Mas nap reggel Magyarok ky allanak.
 Nagy sok draga szerzamot be hordanak,
 Az nagy nierefegeen halat adanak.
 Eszen Czabzar Sarnoban buhlakodek,
 Szegient kart Vayda miat vallot vala.
 Merget innia nagy buaban ker vala,
 Hada Czabarnak mind el oslot vala.
 Varat Vayda erolsen epitete,
 Sebefeket nagy sepen be koertete.
 Az sanczokat be voniata toltete,
 Az sok holt testet mind eltemertete.
 Istennek nagy hatalma mindeneken,
 Az kyt akar meg rarchat minden ellen.
 Hatalmat nem agya senki keseben,
 Szegeniel begyent terethet keuelyen.
 Czuda nagy betegseg Vaydara balla,
 Az nagy viuasban meg epedet vala.
 Kyaltastul mellye meg szarat vala,
 Gyakor viuasban vere apat vala.
 Teuek haiora haza hozzak vala,
 Igen nehelsedek Szemlient meg hala.
 Nagy siras ohaitas korule vala,
 Minden rendbeli nep sir sokog vala.

Onnat Gyula Feier Varban be hozak,
 Abszony tarla ket sepe fia meg larak.
 Syrnak, magokat halalnak boczatak,
 Egy ko koporsoban testet be rakak.
 Rola enekben tok emlekezeter,
 Keferoldom sanom Magyar nemszeret.
 Isten aggyon meg ily io feiedelmer,
 Oltaimassza nyomorult orszagunkat.
 Irrak eser negy szaz es negyuen harban,
 Ianos Vayda hogy meg hala Szemlyemben.
 Ket fiarol szollanek mas Cronikamban,
 Mint solgaltak ezekis az orszagban.

TERTIA PARS DE REGE MATHIA.

Ime dröl mind az eges keresztienseg,
 Macumeten eset berenczetlenseg.
 Czabzar nagy ereien ily nagy küsebsseg,
 Por had miat veretet meg ily Felfseg.
 Azon Laslo Kyrat meg byszakodek,
 Ellenlege Czabarnak hogy meg veretek.
 Ianos Vayda ez vilagbolky mulek,
 Laslo Kyraly meg haza pironkodek.
 Meg marada az Vaydanak ket fia,
 Kykre balla az attyoknak nagy gongya.
 Az orszagnak fo tisty es nagy gongya.
 Kyt sok fo Vr akkor somiuhoz vala.
 Las mely keszölettel Kyrat indula,
 Duna vizen ioue Budaban balla.

Furakban egy gyöölst tetetet vala,
 Hogy mindent vegezzen orszag bauara.
 Oda vrak Nemesek be gyölenek,
 Vaydafi Laszloual nagy szep seregek.
 Vadnak Vrak kőröle io vitezek,
 Köueröie attya természetynék.
 Nagy io keduel az Kyrál ötet veue,
 Attya io szolgalyat meg köszöne.
 Nagy szep szokal Vayda fiar iduöské,
 Io attyanal isten nagyobra vinne.
 Gazdagfagra nagy gondgya Vayda fianak,
 Mert Kyralyal Feier Varban szallanak:
 Czudal Kyraly romlasan Feier varnak,
 Tetoua iar tabor helyön Czafarnak.
 Az Kyrallyal oly nagy uigan elenek,
 Sok io hordot Szerem mustiaual töltenek.
 Szep halakar, vadar, Madarat esnek,
 Vrak Vayda fiara iregkednek.
 Söt Garai Laszlo ferre szolita,
 Vaydanak fianak Garai im ezt monda.
 Hyd meg fiam szolok en minden iodra,
 Las dolgodhoz visely gondot magadra.
 Paruarban hagy beket kazdagfogodnak.
 Erd veget halallal Vldrik Ispannak.
 Gyakran rad szol be arulaz Kyralynak,
 Röuid nap meg ölnék auagy meg fognak.
 Ez oka ide iduelenek Kyralynak,

Kyralyal

Kyralyal idt Nemet keresztshadnak!
 Vra nem lesz te szep vegy haszaidnak,
 Igy fiseytk szolgalyat Aryadnak.
 Rendelied cziak iol dolgod szolgaidal,
 Ne gondoly fiam semmit az Kyralyal.
 Ved eleit halalodnak halallal,
 Mellered tamadok mind az Magyarokal.
 Fogad meg tanaczom nagy iodra leszen,
 Halla Laszlo szomorodek meg eszen.
 Io szolgait hagyja legyenek kezen,
 Varasbol idienek az kapu köszben:
 Ime mas nap szent Marton napia vala,
 Az eser negy szaz negyuen harban vala.
 Vaydafi Vldryk Ispanhoz ment vala,
 Vldryk Ispant Laszlo meg ölte vala.
 Nagy remöles lön Nandor Feier Varban,
 Kyrallyal az Vrak szorultak haszban.
 Nemet Magyar egy masra tamadasban,
 Vayda fianak verestöri markaban.
 Eszen Kyralfel vala az vrakal,
 Sok io vitezök nep Vayda fiaual.
 Kapukat allattya io drabantyual,
 Var piacza rakua io szolgaiual.
 Sok szep szoual hazbol Kyraly szol vala,
 Nemetül Magyarul kyaltya vala.
 Vayda fianak ebböl kegyelme volna,
 Minden ember laszodnek le szallana.

E iij

Meg

38 Meg alla Vayda fia Kyraly szouanak,
Köz emberek alcai fokai szolanak.
Bekesegél mindenek maradnanak,
Semmi boldságot azért Lászlón nem alnak.

Vegy Tóms varban az Kyraly indula,
Mert Vayda fia Kyralt kerette vala.
Tóms Varaszepe hazat meglatna,
Kyben őczet Anniat tartattya vala.

Nem kys haza azis te fellegednek,
Kys ő tykri volt Attyamnak hiuednek.
Kys kezekben hattal ő gyermekynek,
Meg szolgalom Kyraly fellegednek.

Derek Haddal Kyraly gyorsan indula,
Tóms varhoz hogy kössel iutot volna.
Szepe seregek az Kyralt variak vala,
Tykressegele Kyralt fogattak vala.

Io tutorok az Vayda fiainak,
Vagyongongya io Szilagy Mihálnak.
Nagy szepe szol az Vaydane asszonnak,
Könyöröggyenfiert az Kyralynak.

Vőue asszony melle kersepe gyermeket,
Az Kyralynak igy kezdé könyörgetet.
Felleged gondollya iol meg holt hiuet,
Tüle marat en ven őszuegsegemet.

Oly kegyelmet varok te fellegedtől.
Kegyelmes legy edes fiam vetkeről.
Valakinek eset az tanaczabol,

Nem

Nemmielte tudom azt ő magatul!

39 Legyen hiued mint az meg holt io Attya,
Ky sok veret fellegedert hullatta.
Bőre uapas seb miat mint egy rosta,
Országodert halalat ő nem szanta.

Az en vensegemet kerlek tekincz meg,
Es ven feiem magtalanna ne tegyed.
Hat igy az istent meg tekinczed,
Atyadfia halalat el feleieced:

Tónaz Kyraly erre igen sepe valazt,
Meg őlele asszont es ker magzariat.
Vgy birhasa bekeuel sepe országat,
Hogy ezert nem bantya az Vayda fiat.

Meg esküuek Kyraly Vayda fianak,
Vayda fiak viszont laszlo Kyralnak.
Hogy hősegele lesnek oly atyafiak,
Mint szinte kyk egy atyatul szarmasnak.

Oly nagy vigasagok immaran vala,
Ket Vayda fia Atyokerr gyazban vala.
Ket veres barlony Nest Subat hozara,
Kyralaz Vayda fiakra adara.

Róuid nap Kyraly Budaban be szalla,
Vayda fiat Laszlot nagy vigan tartya.
Kys az Vrak oly igen bannak vala,
Gyakran Kyralnak rea szolnak vala.

Sőt Garai Laszlo hogy Ipa vala,
Vayda fianal leania iegben vala.

Vayda

40 Vayda fi Garaihoz bizik vala,
Bamfi pal, harmad Michlos Vayda vala.
Ime Kyrallynak ezek szolnak vala,
Minduntalan Kyralt izgatyak vala.
Ha Kyraly dolgara ra nem gondolna,
Mint az vldrik Ispan dis vgy iarna.
Oly nagy czudank hogy felleged nem lattya,
Feier varba atyadfia mint iara.
Cziak neuel az felleged Kyrallysaga,
De ennek iar az orszagnak nagy gongya.
De sok szonak vegre Kyraly heltada,
Meg atyafia eseben iuta.
Kyt szuebol Kyraly ky uetet vala,
Vrakal tanaczban vegeset vala.
Nam Garay veit foga beszedre,
Lepiel ala visely gondot vegekre.
Oczedet hiuafad gyorsan helyedben,
Hogy ne legyen Kyraly hozzad ketsegeben.
Nem kesleges Vaydafi Garaiban,
Vczet Mathyast hiuata fel vduarban.
Io tanaczy tauolysep vegh haszakban,
Aszony kyssebfiat kery sirtaban.
Iol meg lasad edes fiam mentedet,
Halalakor atyarok kert engemet.
Hogy soha eczerfmind az kettotoket,
Vduarban ne boczasalak tyteket.
Semmikeppen aszony meg nem tarhata,

Battya

41
Battya szauat Mathyas inkab fogada.
Nagy sietue Budara o fel iuta,
Ottan Battyat Kyraly meg fogattara.
De nem tudgya Mathyas Battya foglagat,
Sem Vraknak ellene alnoklagat.
Kapak Matyast egy hazban oter sarlak,
Io szolgai nagy banatal bolyongnak.
Egy nehany Vrak vitezek valanak,
Ha elegek volnanak ramadnanak.
Meg mondom Neuket egy nehanianak,
Kyk ot Vayda fiakal meg fogattak.
Horuat kettó neky neuek Pal vala,
Nagy Vr mind az kettó io vitez vala.
Bodo Gaspar gazdag Modrar Györg vala,
Io vitez Rosgoni Sebestien vala.
Vitez Kanisai Laszlo Ban vala,
Vitez Nemet Frodnohan heted vala.
Mindenik io vitez gazdag Vr vala,
Eseket kulon hazban sartzak vala.
Nam vala foglagoknak harmad napia,
Az nap immar ala szalasban vala.
Buday tanaczit Kyraly hiuata,
Vayda fia Laszlor o keszekben ada.
Iuta Miklos Vayda o szolgaiual,
Laszlo keset meg kordsek egy istrangal.
Fris Palotahoz viuek nagy foglagal,
Sok io vitez nezi nagy ohaitafal.

F



42 Im feieket mindenik le haitorak,

Siratyak keseket esue kuczoltak.

Terdepletek haromszor niakat vagak,

Naika el nem sakada Vayda fianak.

Az földre le düle fokan Kyaltyak,

Törüenytelenseg ha negyedser vagyak.

Hallorak czudaiat byzomial iriak,

Tudom fokan nem hizyk meg Czufolyak.

De ime nagy sebben talpara alla,

Hohernak sol nem törüeny hogy imar vagy.

Szegen botlek ó ruhaiat meg nioma,

Magat nem byrhata földre borula.

Erölsen az Vrak hohert negatyak,

Erye veget gyorsan kezdet dolganak.

Hoher niakat el vaga Vayda fianak,

Testet fogak bakaczinban takarak.

Tamadashoz szegeny köfseg kez vala,

Szantalan kapas az hegyről fut vala.

Szent Györg piaczara mind futnak vala,

De szegeny Vayda fiamar el költ vala.

Tsuek testet harmincz ket vitezekhez,

Kyket Sidmond halalal haira kezéhez.

Pelda nekrek Nemet, Török kezéhez,

Keues bünerc halaltok megyen vegyhez.

Az vin Istuan tornianal egy oh hazban,

Vayda fiat Mathyast rartyak fogzagban.

Több vrakat cziak felette mas hazban,

Vrak

Vrakhoz ezek vannak io szandekben.

Rövid szoval köztök igyen szolanak,

Ket vegy gyolczot vernenek be nigeknek.

Gyolczon aszon eiel ky ereskedenek,

Mind örsökkel az Vrak el sekének.

Kyk hazokban mely nagy gyorsan menenek,

Kyral: hiueiben fokat olenek.

Tamadanak Szylagihoz menenek,

Kyralyra tamadanak, egerenek.

Ország serint nagy haddal iarnak vala,

Haralmokban ország iob része vala.

Nagy erővel Erdelyben mentek vala,

Egez Erdelyseget foglaltak vala.

Rettene meg Kyraly az Vrak dolgan,

Eszer negy szaz irnak öruen niolczban.

Vr napian el sökek Kyraly hainalban,

Mathyast vele viue Beczben fogzagban.

Vy partolas tamada az országban,

Vayda fiakert szep tartomaniokban,

Laszlo Kyraly halgat Becznek Varaban,

Nemmer isni vrakkal ez országban.

Mene Kyral Czeh országban Pragaban,

Podebrady Györg az Heltartofagban.

Mindennel byr Kyraly vtan Pragaban,

Igen ső Vr ez az Czeh országban.

Cziak keueser Pragaban Kyraly lakck,

Halalra hyrtelen meg betegedek,

F ij

Vegy

43

Vegy oraia az Kyralknak be telek,
 Györg mindent fenieget hogy ne hyrdetnek.
 Ekes Podedrady dolgaban vala,
 Peczetlő gyürdie Kyral viaban.
 Ky uőue Györg sörita ő markaban,
 Az ala ira hamar Beaz varaban.
 Sőt az Kyraly Beczből hogy el ment vala,
 Helytartanak győrdt murattra vala.
 Ha mi dologrol az alat iratna,
 Ha elter szerety hatra ne hagyja.
 Az leuelet hely tarto Beczbentarra,
 Huniady Mathiaft naggy hertelen indita.
 Eielnapal Praga fele vizek vala,
 Mert az leuel parancza tartya vala.
 Rola gondgya vala Podebradinak,
 Eleiben Vayda fianak iuranak.
 Foglaga viula Vayda fianak,
 Erős foglagaban Podebradinak,
 Irrak eser negy szaz es ő tuen niolczban,
 Hogy meg hala Laszlo Kyraly Pragaban:
 Estrendőre meg hala ason napon,
 Mely nap meg eskőt vala Tömös Varban.
 Sok szur szauar ez vilagban indula
 Minden Kyral az ky magat byrhattya.
 Ky nemdulhat magat varaban vonta,
 Szomszed hatalmasnak adoiat aggya.
 Forog dolgok vraknak az kösssegel.

Egy szerenczeie gazdagnak segeniel.
 Nem gondolnak koborlok semmi rendel,
 Varast falut dulnak nagy egeteszel.
 Gongya nagy lőn erre io Szilaginak,
 Szola kanifai Laszlo tarfanak.
 Latom veszedelmet sepe orszagunknak,
 Ez kettő kösrt Vrak maidan el fogynak.
 Iaicza Varat im mikepen most vesztök,
 Boszniasagok cziak semmiuel engedök.
 Ha ebben megunk el feienkint veszunk,
 Szoliunk Vaydaneual mit vegezhetunk.
 Tömös Varban Szilagy Ersebetel,
 Vrak solnak neky nagy tisztessege.
 Tuggya Nagysagod solgaltunk verunkel,
 Mindenőt solgaltunk mi nagy hüfegel.
 Ioszagodat se kinczedet ne szaniad,
 Byzd mi reank mit miuelunk ra hagyad.
 Orszag gongyat magadban vessed haniad,
 Fiad szabadulasat uelunk fogyad.
 Veué Asszony beszedeket io neuen,
 Mit kyuannak engedelmes mindenben.
 Gazdag soldot kyaltanak vegekben,
 Sok vitez ra gyüle Karanschesben.
 Az Boszniasag Török előt fut vala,
 Iaycza varat Török meg vette vala.
 Ennek főő nepe soldra iőt vala,
 Magyar, Horuat nagy tamadasban vala.

Rakomason Tyshan innet szallanak,

Nagy erduel az ket Banok valanak.

Nagy vrakat melleiek hitatanak,

Ország iouara mindenek szollanak.

Egy nehariat meg mondok az vrakban,

Kyk iamborok valanak ez országban.

Io Szilagy Mihaly, Batory Istuan,

Kanifai Laszlo, Marothy Istuan.

Györg Bot Andras, es Szapolay Istuan,

Homonay Symon, Haigmasi Istuan.

Szent Miklosy Pongracz es Gerele Istuan,

Ország Mihaly es Rozgoni Sebestien.

Ember vitezlo Szekely Thamas vala,

Doczy Peter es czaki Ferencz vala

Török Ambrus, es Szent vidi Györg vala,

Peczy, es Czanydy ket Pispék vala:

Mind egy tanaczon az Vrak valanak,

Vaydane Abszonnak eszek vduarnak.

Az Kyrallal eszek viszat vontanak,

Pest varasaban nagy érdemel szallanak.

Az eszer szaz duen niolczban vala,

Ország gyölele Pest varasaban vala.

Harom hytlen Vr Budaban ben vala,

Miklos Vayda, Garai, Bamfia Pal vala.

Nam ezeknek Szylagi Gleter ada,

Husz vrnak peczery leuelen vala.

Szabad vtok hytalat irua vala,

Garai Laszlo gyölele be iur vala!

Nam az köfseg fel rohant azt kyaltya,

Legyen Vayda fia Mathyas Kyralya.

Nam Attyais iolbolgalt ez Országba,

Ky ellene sol meg halyon ez oraban.

Meg rettene siue az Garainak,

Miklos Herczegnek, es az Banfia Palnak.

Ha Vra leben Mathyas Magyar Országna,

Meg torollya halalat & Baryanak.

Az Szilagi meg erte felelmeket,

Mathyas kepeben nekyk köte hyer.

Hogy Laszloert senki nem bantya oker,

Ökys ioua hagyak feltek feieket.

Tönek nagy szöndülest fel kyaltanak,

Vr istennek nagy halakat adanak.

Sok harangok, dobok, trombirak szugnak,

Algyu, taraczk, Szakalofok ropognak.

Vygan Mathyast Kyralyoknak kyaltak,

Hytlen Vrak Buda varat meg adak,

Mathyas Kyraly samara el foglalak,

Szylagit benne Gubernatorul hagyak.

Mely hamar Podebradi hogy ezt halla,

Meg örüle raita im ezt gondola.

Egy leaniat Vayda fianak adna,

Leaniat egy kertben kulde oktata.

Az foghazat Podebrady nittara,

Vayda fiat nagy szepen keben foga.

Deakfagban io b6lcz Vayda fia vala,
 Deak nieluen Gy6rg Mathyafsal szol vala.
 Sokka hanram vettem az te dolgodat,
 Meg gondoltam gyamoltalanfagodat.
 Baratom volt iol esmerrem Atyadar,
 Igen sanom te ven 6suegy Aniadar.
 Ime lasan lasan adyg beselle,
 Hol leania vala kertben be viue:
 Lean nagy kazdagon vala 6lt6sue,
 Podebradi leaniat oda inte.
 Cziak hamar az lean atyahoz iura,
 Leaniat Vayda fianak meg murata.
 Vayda fianak vele keszet fogara,
 Lean kozoruiat neky adara.
 Rolad fiam Leaniom sokat szolot,
 Nem tudom edes fiam mikor laot.
 Aszulta szueben meg somorodor,
 Minden embert ereted hatra hagyot.
 En ream fiam ha magadar hinned,
 Es leaniom te hozzad hittel uennied.
 Halalos foglagodar el vethetned,
 Atyad helyet aryad lennek teneked.
 Te Magyar Kyralya lennel azt tennem,
 Az Vrakat, kyt akarnal bunter nem.
 Auagy feiem kinczemet el veszte nem,
 Ha akarnak esen hitemet k6rnem.
 Ily dolog fogolynak 6 termeszety,

Mindenhez kez miuel feiet menthery.
 Keszet ada hogy leaniat el veszy,
 Atyafagat mint io Vranak veszy.
 Ime hamar Hop mesternek Gy6rg szola,
 Konyhakon nagy forgodas szorges vala.
 Hal vakaras, Hagyma vagas nagy vala,
 Hamar kazdag ebeder keszytet vala.
 T6n fogadaft hyttel 6 Markaianak,
 Gy6rg leania esmet Vayda fianak.
 Nagy 6rd6mben mint feienkint valanak,
 Foglaga tagula Vayda fianak.
 Hamar Podebrady az Czeh vrakal,
 Moruaban Strafniczhoz ere nagy haddal.
 Be szalla vigan az Vayda fiaual,
 Magyarok Mathyast ot erek lpaual.
 Vrak k6uetsegeket meg besellek,
 Szep edes besedel meg iduo6lek.
 Czehok Magyarok el k6szelytenek,
 Nagy 6rd6mel Buda be szallanak.
 Nagy szep aiandeky k6sz6t Gy6rg ada,
 Tyzen hat eser fegyuerest szamlala.
 Hat eszrendeig folgiokat meg ada,
 Viuek segytsegul Budan ot hagyta.
 Gyakran igeiben Mathyas Kyralynak,
 Ez volt szyne egyeb vendeg hadanak.
 Ezek az Kyralynak iol szolgalanak,
 Ezt hyttak Magyaro fekete hadnak.

50 Alson közbén Kyraly lanyk Budaban,

Vrak fogryg vannak visza uoniasban.

Az talnal özue kapnak haragban,

Kyknek karok fia az visza voniasban.

Rola Kyralynak vala nagy banattya,

Olaz, Nemet, Török hararit dullya.

Országának nagyon nagy haboruia,

Lengyel, Olaz, ez mind ellenség vala.

Igen szegény Kyraly csak neuel byria,

Negy szegyet pusztá tarhasanak lattyá.

Sok panaszt igaz kerestet ő meg vnta,

Országának veszedelmétől lattyá.

Az talat Kyralynak bizónnial iryak,

Sok ideig cziak rouafra tartorak.

Mesárosnak addyg penszt nem adharak,

Im maid hoznak lokaig így vontatak.

Meg busula Kyraly eseket latuan,

Kerleges vegreis az kyralyfagban.

Ő feie nem lehet koronaszasban,

Mert Corona Frideryk tarhazaban.

Le hairotta feiet, egykor sir vala,

Vduara nincz igen szegenly vala.

Ország Mihaly or sodolkodik vala,

Mit sirsz Kyraly igen kerdesi vala.

Ő semeit Kyraly halla meg törle,

Ország Mihalynak Kyraly ezt felele.

Bar az Isten ez vilagbol ky uenne,

Ily se

Ily szegyenel ne elctene Budaban.

Sok hyrt veszedelmet hallok földemben,

Ellenségim szaguldnak en földemben.

Vagyoklarod igen nagy szegensegben,

Cziak az pusztá falt adarok keszemben.

Török egy felől Szeremseget dullya.

Peter Gozgyat, Velence nyomorgatya.

Megaratot buzat galyaual horgya,

Horuatoznak az szalmaiat sem hagnya.

Rut küsebszeg ennit nekem halgatnom,

Felföldet mint Nemet rontya iol tudom.

Az fok vy hyrt cziak meg sem szamlalharom,

Az fok panaszt latia Isten el vntam.

Nem lehecze hyrtelen olralommal,

Egy nagy győlest hamar te Országodban.

Minden Nemzetet hiuas hamarlagal,

Ky nem ione fenieged meg botodal.

Az Ország Mihaly felele Kyralynak,

Io Kyraly kerlek meg boczas Mihalynak.

Kyrallya uagy tudod Magyar Országak,

Myre vallod kudofnak te magadat.

Sommaia ez legyen te győlesfednek,

Ielenczed meg országodnak ezeket.

Igen veszed nekyk epefedet,

Ne hagnyanak mind ezekben tegedet.

Az gyűlesből Nemeseket el boczas,

Az vrakat ebedre meg tartoztasd.

G ij

Kyraly

Kyrallysagod az Főszesben meg mutatd,
 Az vrakat io borodolirassad.
 Legyen kapun sok fegueres Czeh neped,
 Io borodat az vrakra kössönied.
 Kin mit kyuanz bor mellet megjelenczed,
 Mind nektul te sommar nagyot keryed.
 Bar Először az bort ream kössenyed,
 Negyuen eszer forintom raitam keried.
 Az bototis baror vran nam vessed,
 Meg busolok meg nem igerem neked.
 Engem rantasky aztaltul haragban,
 Hogy mar vitecz engem czonka toromban.
 Meg sarczolok az husz eszer forintban,
 Nem sokkal több vagy on tarhaszamban.
 Nagy io keduel Kyrally halla kössöne,
 Az ven embert nagy szepen meg ölele.
 Sommaiat monda hogy meg terytene,
 Imre Deakot Kyrallyhozza inte.
 Sy es hamar ved Ország regystromat,
 Jegyezd mind ky belöle az vrakat.
 Var megeket es egveb országymar,
 Gyölesre feienkint hiad aszokat.
 Ennek iryad napiat kys aszöny napiat,
 Gyölesnek okat meg erük mi legyen.
 Ky el nem ione az hyclenem legyen,
 Minden vgy idien nalam sok koncz leszen.
 Nagy gyölesnek indularya ez vala,

Kys aszöny napyara be gyölteek vala.
 Szantalan nep Pest messeen kin vala,
 Magyar, Horuat, Toth, Racz, Olah Szaz vala.
 Egy seket Kyrally hamar czynaltara,
 Harom lepele gradyczanak vala.
 Pesty Megies Templomban gyöles vala,
 Az Szeket gazdagon be vontak vala.
 Tranczelokon az Kyrally altal idue,
 Nagy Vduara külumb külumb nep vala.
 Gyulesben be mene sekyben üle,
 Nagy szep szoual igy lön Kyrally besede.
 Czendesegeben legyen minden halgafson,
 Hogy faraztlak mindentek meg boczafson.
 Io neuen vessem tüle ky it vagy on,
 Ky it ninczen arrais gondom vagy on.
 Aryam szolgalyat hiszem tuttatok,
 Fogszagunkot hyszem azt gondoltatok.
 Kyrallytoknak engem kyaltotatok,
 Minden ioual kyt nekem meg halaltok.
 Sok visza vonias reg vltá köszterek,
 Mindennek szolok ertül meg sünierek.
 Ellenseg kezéböl eleb ky veszlek,
 Mindent igazitok oszran köszterek.
 Tuduan sok felöl ty nagy romlastokat,
 Ellensegim egetyk Országomar.
 Meg torlom raitok nagy boszúsagomar,
 Meg epytem ty nagy pusztalagtokat.

Kold udon niuem meg latyarok,
 Ellenseg eldt maidan nem lappagrok.
 Arkot haszatok korniul bar ne haniafsatok,
 Haszatokban nagy bekeuel niughatok.
 Az innepet soker hatan variatok,
 Futamouan ruhatokban aluztok.
 Ielesben az hatarban kyk lakosrok,
 Horuar, Torh, Racz, Olah, Szaszok kyk vattok.
 Cziak az Isten ne legyen en ellenen,
 Niluan tudom hogy minden ellensegem.
 Isten vran semmi lezen ellenen,
 Eloterek az en feiemet visem.
 Eddkröl nagy gyorsan vgy gondolkogyatok,
 Velem egyyut minden dolgot fogyatok,
 Szuklegemkor feienkint amagyatok,
 Velem vegre samor ty ne adhasatok.
 Sdt ez napon en io hiuem inulek,
 Kys saniarusagot most fel vegyetek.
 Iosagrokbol kolczegel segellyetek,
 Ez sommaia gyölelemnek ty nektek.
 Alson meg sendule minden Nemzetseg,
 Meg iduöblek es kösönek ezeket.
 Vygic nagyra Isten te Felsegedet,
 Hogy külyeb verhesed ssep vegeidet.
 Rendel io keduel feienkint fogagyuk,
 Minden kaput negy negy forintra roiuk.
 Felsegednek hamar be solgaltaryuk,

Magunkarys semmiböl meg nem vonasuk?
 Igen hamar az orsag mind el obla,
 Meg örült ersz cinek sietnek hazza.
 Az Kyrallys Templombol ky indula,
 Negyuen Vrat ö ebedre hozata.
 Sok viglagal vrankat Kyrally tartya,
 Ersekeket, Püspököket kynalya.
 Vagyon Pap Vranknak nagy viglakafa,
 Nem tudgyak azt hogy tarsolyok meg bannia.
 Rendel Kyrally az bort kezde kösönni,
 Tancz eneket nem iol kezde mondani.
 Papok nem kezdenek vigan lakhatni,
 Az noraiat kezdek ök nehesselleny.
 Az bort az feieben Mihaly meg igyad,
 Negyuen eser forintod nekem agyad.
 Niolczad napra Budaban azt be hozzad,
 Addyg leszen czonka torom te hazad,
 Le haita feier orsag nagy buaban,
 Sugua mondgya ninczen ö Tarhazaban.
 Halla kyrally riazta haragyaban,
 Hamar vessek niakkal czonka toromban,
 Ime Myhalt astartul ky randytrak,
 Vonsak Czonka toromban hogy ralsyczak.
 Hatra nez holtyg könyörög Kyrallynak,
 Mit adhatok adok mint io fiamnak.
 Cziak ne vettes engem Czonka toromban,
 Meg Sarczolok az hus eser forintban.

Niolczad napra be hozatom Budaban,
Meg hagy esen nincz tob en Tarhazamban.

Ton kegyelmer Kyraly Mihaly kertere,
Orsagat vltete ismet helyere.
Rendelaz Vrakra mind bort kdsdne,
Kin mickere mindenik meg igere.

Az Kyralynak lon hamar nagy sommaia,
Szep sokal Vraknak ezt mondgya vala.
Meg latyarok hogy nem veszem kartyara,
Hanem koldom Orsagtok oltalmara.

Meg adom iduendoben penzeteke,
Esen adom irasom peczetemer.
Mar el boczatlak minr io hieueimet,
Isten tarczony meg feienkint tyteker.

CERTAMEN REGIS, IN CHOLPEN,
& Sanctum Demetrium incipit.



EMKESEK az Kyraly taborban szalla,
Nagy paranczal mindent hivat hadaba
Porra telzy ky marad shalsaban,
Immar megyek sinten vagyok vtamban.

Az ky halla fiet nagy gyorsafagal,
Szeremsegben kyraly vran hadaual.
Machumet meg vette cholpent hatalommal,
Szent Demetert treti alguival.

Tyban, Dunan sok elest visnek vala,
Syersegel shadat usi vala.

Szent Demeteris immar el kold vala,
Czaszar hada cholpen Varanal vala.
Vala Miklos Vayda hadban Kyralyal,
Lofsonczy Benedek, Szylagi Mihaly.
Kanyfai Laslo, es Bamfia Antal,
Homonai Symon, io Paly Mihaly.

Somi Iosa, vytez Barory Istuan,
Reglyer es Szopolay Istuan.
Bryblo Peter, es az Hagymasi Istuan,
Szekely Tamas, vitez Marory Istuan,
Io Both Andras, es Hederuary Lorincz.
Rosgoni Sebestyen, es Hampo Ferencz.
Prini Istuan, es vitez Czaky Ferencz,
Doczy Peter, es vala Pokry Ferencz.

Oth Garai Laslo, Patoczy Albert,
Gerory Istuan, es Szekely Ianos vala.
Tahy Ianos, es Tordk Istuan vala,
Az Bamfia Pal, es Herczeg Istuan vala.

Az Czaszarral az Kyral szemben szalla,
Ezer negy szaz es niolczuan negyben vala.
Az Vyadal bent Mathe estin vala,
Harmincz ket Vr egyegy Szazloual vala.

Czeh fegueres tyzen hat eser vala,
Asoknak harmincz ket szazloiok vala.
Kyralye az attyatul marat vala,
Az Tordkok szazlot esmeryk vala.

Nagy sep gyalog nepe hus eser vala,

Ennek negyven Sasloia nagy ssep vala.
 Tatar pailok viadalhoz sok vala,
 Györg Despotys segitsegul idt vala,
 Io Szylagi, kanifai forgodnak,
 Mindent helyere seregben allatnak.
 Nagy fel sival Iesust ök hyltanak,
 Vitez Vrak az Kyralt kőröl fograk.
 Syualkoduan ket felöl indulanak,
 Szantalan Poganfag allat kyaltanak.
 Bystattyak az Vrak solnak Kyralynak,
 Kyraly nagy haraggal sola vraknak.
 Nem veleteke engem Feiedelemnek,
 Nam vgy soltok nekem mint egy gyermeknek
 Meg latyatok en maidan mit miuelek,
 Kyk iamborok vattok azt miuehelyetek.
 Egyeledék keresztien had pogannial,
 Mathyas Kyraly kyalt oly nagy torokkal.
 Vitezek legyetek nagy barorsagal,
 Min ket meg latot Isten ma sok ioual.
 Czudahangos siva mint egy trombita,
 Az Vrakat igen nogarya vala.
 Baror syue, verontasra io vala,
 Sereny erös az pogant vagy vala:
 Az vrkebet reggel kezdetet vala,
 Sebes pogany, hal es hulton hul vala.
 Kyraly mellet Vrak forgodnak vala,
 Az Pogany had igen meg bodult vala.

59

Törökök vesenek meg furamanak,
 Makumetrel sokan el saladanak.
 Szep hady bersamot mind el hanyanak,
 Sokan foglya esenek meg halanak.
 Vr Istennek Kyraly nagy halat ada,
 Had vitta helyt ö terden imad vala.
 Mel Isten hatalmauallatta vala,
 Ily nagy vilagy byrot ö meg vert vala.
 Rakodanak meg az niert kazdagfagal,
 Cholpent, Szent Demeter nagy hatalmaul.
 Meg töre meg veue nagy viadallal,
 Sok foglya esek ottys gazdagfaggal.
 Epytere az ket varat eröslen,
 Egy falcat or hagyta Kyraly nepeben.
 Despot Istuant hagyta erös Cholpenben,
 Hogy solgalyon es vigyazonaz vegben.
 Taborauul Kyraly hazza indula,
 Furakrol az vrakat el bozata.
 Nagy ssep sival az vrakat meg alda
 Egy szersmind Istennek nagy halat ada.
 Vduarauul ö maga ssep hadauul,
 Kyral Budaban salla vigafagal.
 Ez Orsagban imadnak ohairasfal,
 Isten Kyralt szererese töb sok ioual.
 Iuta Posombol Györg Prepost Kyra'yhoz,
 Felsőld köniörög lacna Orsagahoz.
 Nemet miat szegeny nyomorultakhoz,

Köszel fekszyk Nemet tabor Pofonhoz.
 Nagy haraggal Györg Prepostnak azt monda,
 Eleg eddyg sies hamar Polomban.
 Holnap indulok lesek enys vtban,
 Meg keresem rontoim Országomban.
 Cziak hamar siete Kyraly elkezüle,
 Késül vala vradnak el iszene.
 Mindenik Vr hamar melleie idue,
 Pest meszén taborban dobor ütete.
 Tabora az vran neky gyul vala
 Rosgony Sebestien hadnagya vala.
 Nemet tabor lokahoz köszel vala,
 Romai Czaſzar kepe hancz Grof vala.
 Vagyon Nemet karcya koczka iaczasban,
 Igen laknak esznek isznak haynalban.
 Hyues vagyon sokan buttak szalmaban,
 Vala synte Szent Lukacz nap taiaban,
 Sos kuty Györg elöl iaroban vala,
 Ket eser louagnak hadnagya vala.
 Sok nieluet Györg Kyralynak kuldöt vala,
 Kyböl Kyraly mindent meg erret vala.
 Fene boual Kyraly Györgnek iszene,
 Ne tartasznek sietne menten menne.
 Myhelciurna ottan ostromot tenne,
 Semmit ne mulatna dis or lenne.
 Elöliarot Nemet strasa hogy lata,
 Strasa hyrt tön az tabor meg szaidula.

Eles ſeker tetoua meg indula,
 Dobor ütnek feguert ſörgetnek vala.
 Ryualkodyk elöl iaró ſzaguldua,
 Tabor kaput eröſen meg ostromla.
 Rosith Györg Pofombol hamar iura,
 Mind az ket Györg vadnak erös ostromban.
 Veg ostromot Kyraly igen kyaltra,
 Ö magais ostromon igen vy vala.
 Kegyetlenul tabort körneiul uitattya,
 Nagy sok kaput taboron Kyraly nita.
 Tabora Kyralynak hamar erkeſek.
 Louag Gyalog erös ostromnak esek.
 Igen lönek ket felöl halnak vesznek,
 Tabort meg gyutak sok ſekerekegnek.
 Reggel erös ostromot kezdetek vala,
 Del vran immaran egy ora vala.
 Kemeny ostrom tarra sok nep meg hala,
 Kyraly hada taborban be rohana.
 Meg bodultak Nemetek futamanak,
 Igen vagyak Magyarok sualkodnak.
 Sok ezert benne fegyuerrel vaganak,
 Nem sokan hyr mondok el szalladanak.
 Az Hancz Grofal sok Nemetet foganak,
 Kyraly hagyta köz foglyot le vagyanak.
 Sürö kutyat taborban fel gyutanak,
 Sok fő Nemetet az tüzben hanianak.
 Tud meg okat Kyraly mondgya az Grofnak,

62 Tűzbel fízerek en az kborloknak.
Ha egerők melto rúzben hallyanak,
Ha el falacz mond meg Nemer Czabarnak.
Iara Kyraly ottys nagy nierelegel,
Becz orszagát dula nagy egeretsel.
Mindent őlet nem gondol semmy rendel,
Az kölczönt igyada Kyraly meg cšszel.
Ada halat az menybely Istennek,
Őrül vigad nagy šep nierefegeknek.
Gazdaglaga őregbul vireszynek,
Terenek nagy vigan halza išuenek.
Sok panasž erkezek hamar eleiben,
Haborodek meg busult elmeieben.
Nem niughatek Despor Istuan Cholpenben,
Szeremi Raczkok miat vagy on veszelben.
Erre Kyraly kőuetekek felele,
Nam nem šaradhat loua veriteke.
Gyalogomnak el kopor talpa bőre,
Lattyarok penig immar iutunktelre.
Tudom vagyok Kyraly abert meg lelték,
Ver hullasom sem erős telt nem nelzem.
Indulok minden segítleggel leszek,
Meg oltalmazlak nyomorult szegenyek.
Cziak hamar Budarol meg Pestre kele,
Louag Gyalog Hadnagyokat he gyűthe.
Keshadar sok šep šoual el keszyc,
Hadanak beszeder Kyraly igy kezde.

En aszon

63
En aszon kerlek šerelmes viresim,
Munkar ne szanniarok en iohiueim.
Eggyüt vitez keggyunk en io Nemšerym,
Ty lesztec vegreis az en baratym.
Raita kerlek meg ne haboroggyarok,
Lattyra Isten szanom mint faratarok.
Nam enis veletek eggyüt faradok,
Hasznos faratlagot meg ne vniatok.
Oly io šerenczienk volt minden igyunkben,
Hyrunk vagy on ez föld kereksegeben.
Ket Czabart meg vertünk ez őstendőben,
Kyt egy Kyraly sem tehetet földünkben.
Nemessek kyk vattok mind Vrra teslek,
Kyk parasžtok vattok meg Nemcsitek.
Minden iouaimar adom tynektek,
Dobot vsenek vgymond ereggyenek.
Tőn nagy paranczolašt az nagy vraknak,
Hogy leuele laruan mind indullyanak.
Gyoršan vgy išienek mint hogy vianak,
Immar megyek šynten vtamban vagyok.
Az Dobok trombitak mind šendulenek,
Nagy šep šasz lokat mind meg eresztenek.
Sok taraczka, algyukal Dunan evesznek,
Nagy faratlaggal mind el eredenek.
Vrak hallak nagy gyoršan eredenek,
Kyraly vtan šep hadakkal šiernek.
Bacz megyeből, Szeremšegben kelének,

Och niu-

64 Och niugalmar ada Kyraly nekyek.
Racz orszagra silagit el boczata,
Tufzel vassal igen meg pusztytara.
Egesz Bolgar Orszagig el rablata,
Szantalan Raczor Kyraly le vagata.
Az Kyraly hadat Bosnyaban indyta,
Feier varbol nagy algyut ky voniara.
Kyt Czaszartul Kyraly atya niert vala,
Erős lacza varat Kyraly meg halla.
Mint hogy niarban sepe meleg üdö vala,
Szerenczeie minden dolgaban vala.
Erős layczat igen lötery vala,
Eiel napal löues nem tagul vala.
Busultak Törökök ben nagy löuestul,
Vartat nem ohatyak fok ky dölestul.
Segiteget nem varnak Machumertul,
Merciol tuggyak mint tart Mathyas Kyraltul.
Ronra falat Környül laycza varanak.
Egy erős tornia fen laycza varanak.
Tornyot hyak Horuat nieluen Szolatimnak,
Az teteien nagy sepe Szaszlok lobognak.
Olasz vala pattantiusa Kyralnak,
Meg fenite veget eryl toromnak.
Algius halla efek hamar algyuknak,
Igasitya algyukat mind Szolatimnak
Sok Algyut ky futd tornio talala,
Nagy reise el düle erős toronynak.

Szaszlok

65
Szaszlok, Törökökkel kö közt forognak,
Allo seregen ködöl fokban halnak.
Irtak eser negy szaz es ötuen niolczban,
Esent kelemen napyan lön meg salasban.
Tyzen harmad napig töre buaban,
Szent Miklos estin vala mar delkorban.
Vala lörniö törese az layczanak,
Kyraly ostromot kyalrat hadanak.
Louag gyalog kesül derek ostromnak,
Török, Racz ben köztök meg hasonlanak.
Syualkodnak környül lefust kyaltanak,
Köztök Kyraly mindent nogat vinanak,
Söt egy Szaszlot ben töuel fel fordytanak,
Varból Kyralynak hamar bor adanak.
De az Kyraly souokat meg sem halla,
Erős ostromnak varban rohananak.
Sok vitez pogany viuasban meg halnak,
Sokat bennek vitezsek meg foganak.
Ezen Kyraly Istennek halat ada,
Mindennel terden aluan imatara.
Hogy pogany boryat Isten keseben arra,
Kazdaglagot Kyraly nagyor niert vala.
Gerendakkal es nagy hant rakasokkal,
layczat epytete minden berfzamal.
Kys karacson napian az nagy vrakkal,
Budaba be halla nagy vigafaggal.
Haba gazdagfaggal öltözue vala,

Mert

Mert nagy szepteger hadakban niert vala.
 Nagy vduara köldomb, köldomb nep vala,
 Hadat le szalyta niugottya vala.
 Orul vigad nagy Vrakkal Budaban,
 Sok vendeg nep kezde idni vduarban.
 Mind ket Czasar tüle retteg hasaban,
 Varast, Varat epitet hatarokban.
 Retreneres tel oly nagy ho löt vala,
 Egy mast hobol szomszedlag afsak vala.
 Szent Györg napig az ho mind tartot vala,
 Niarban nagy böseg mindenben löt vala.
 Czudalkozyk minden nep szerenczeien,
 Istentul adator nagy bölczelegen.
 Oly nagy aruiz löt vala Szeremfegben,
 Harmad euig nagy aruizniarban telben.
 Hasaba Szeremfeg lakyk bekeuel,
 Nagy uiztül Török nem mehet vegekben.
 Vegek byznak Mathyas vitessegeben,
 Mert hada kez mint husot iy keszeben.
 Ime örüent nagy octauath Indytha,
 V maghais az thörüenben ül vala.
 Hamisnak haladek nem leszen vala,
 Azt mingyaraft kapiak bünteryk vala.
 Igaz iteletet tetet mindennek,
 Ninczen valazrasa oth szemelynek.
 Nagy szept moddal mindenek meg bekelnek,
 Nagy haboruk mind le ezendeszedenek.

Ezen czudal vilag byro ket Czasar,
 Hogy egy ifiu közdörök eszes Kyraly.
 Hogy első estendüel & hadaual,
 Mind ket Czasart meg verte hatalmaual.
 Nagy syuel vadnak Vrak Mathyashoz,
 Kyk halgatnak mint szerelmes attyokhoz.
 Mit paranczol io keduel kesek ahöz,
 Ellenfeg ellen orszag otalmahöz.
 Mindenben nagy szerenczeie Kyralynak,
 Kazdagfaggal Baniak nilatkosanak.
 Baniások nagy sok araniat talalanak,
 Hogy nemideiekben töb Kyralyoknak.
 Az bornak, buszanak böczy nem vala,
 Mindenfele barom meg sokasula.
 Poroknakis sok arany penszek vala,
 So feier es vassis sikeres vala.
 Gazdagfaga nagy Vraknak arania,
 Körul valo membet nesz czudaual.
 Szep orszagit Kyraly szerenczeieuel,
 Meg aldotta isten nepet sok ioual.
 Nagy sok dolga igie az üdö közbén,
 Irtak eszer negy szaz es hatuan egyben.
 Egy gyölest terete Kyraly Szegedben,
 Vy vduarban mindent hiuar gyölesben.
 Im az gyöles Pinkest mas napian vala,
 Szent Demeter templomaban ben vala,
 Kyraly magas sekben gyölesben alla,

Országának szola minden halgarna.
 Faraságat kyky most meg boczassa,
 Gyűlölköd az Vrilsten meg algya.
 Mit vegeszunk veghez vigyuk azt aggya,
 Legyen meniei Vrnak akarattya.
 Immar vagyon negy estendeie annak,
 Hogy Kyralya vagyok Magyar Országának.
 Nagy külsébség nekem ty Kyralytoknak,
 Hogy nem vagyok Vra Coronatoknak.
 Coronamat ingyen sem emlytytek,
 Talam Fryderycusnak engetetek.
 Vagy ninczene feiedelmeitek rektek,
 Ha semmit nem fog uala szep beszédetek.
 Országomban minden Nemzet készüllyön,
 Szent Iuan honok mas napian yr legyen.
 Istennek hatalma pattantium lezen,
 Előteretek lesék senky ne fellyen.
 De az akaratom irok Czarsarnak,
 Coronamert megyek őtarhasára.
 Tűszel, vassal ramadok országára.
 Algyut viszék kerytet varasira.
 Ország halla nagy szengesssel kyaltya,
 Szolgatunk felseged byzon meg lattyá?
 Ha annak nem al mint felseged kyuania,
 Keszék vagyunk seienkint halni raita.
 Meg alda Országat mind el boczata,
 Budaban az Kyraly ottan fel szálla.

Fryderyknek egy leuelet irata,
 Kyraly leueleben iruan ez vala. 69
 Irom felsegednek szolgalatomat,
 Ha veszed böczöldöm meltofogodat.
 Tudom Istentul hiuatalodot,
 De kar hogy el felyeteted magadar.
 Nam iol tudod Czarsarlag valtozasat,
 Nagy hytre ő nekyk fogatarafat.
 Olthalmasna keresztyen országokat,
 Törüenyekbe tartya az Kyralyokat.
 Országod oltalmat tüled nem varom,
 Oltalom magamnak sem lehecz tudom.
 Az Menniej Czasar oltalmam botom,
 De Coronamat hogy tartod azt banom.
 Sőt ha köszöd vagyon en Coronamhoz,
 Iői köszelben Coronam országhoz.
 Enis köszelb megyek Czarsarlagodhoz
 Meg lattyuk szerencze az kynek mit hoz.
 Venned Országommal szolgalatomat,
 Intelk kuld nekem en Coronamat.
 Mert meg keresem erette halzadat,
 Meg nem lelem töbe Czarsarlagodat.
 Budarol az Toth Ianos Pyspekkal,
 Ez leuelet Kanisai Lászloual.
 El boczata őket szep tanitalal,
 Szembe lönek vrak Fryderykussal.
 Gonosz neuen Kyraly leuelet lara,

Kőueteket igen meg pyrongara.
 Az Coronat hogy byrna nem tagada,
 Haragyaban illyen valaszt irata.
 Azt irod szolgalt Czasarlagomnak,
 Bőszületet tennel meltofogomnak.
 Rendyt menyből tartod hiuatalmammak,
 Masfelől leueledben irz bolondnak.
 Sőt emlekestecz te fogadasomra.
 Nem fogattam Coronat meg adasra.
 Kőreles vagyok az te olta madra,
 Nam te magad nem keszerytez arra.
 Penig köszöm vagyon te Coronadhoz,
 Időuel köszel megyek Orsagodhoz.
 Nem vagy barátom hogy iónel haszambhoz,
 Aßert többbe meltofogom meg neled.
 Az te szolgalatod nélkül lehetek,
 Az Coronat meg nem küldöm teneked.
 Bar haszamat ha banod meg keresled,
 Aßert többbe meltofogom meg ne led.
 Rakodanak köuetek indulanak,
 Mathyas Kyralyhoz Budara iuranak.
 Kyraly meg erte leuelet Czasarinak,
 Hadat hyrdet paranczol Orsaganak.
 O Budanal fatoryt fel vonyara,
 Ket helyen az Dunat által hydlatra.
 Nagy ereiet viszen földön indira,
 Somi losat, Kanisait valasra.

Dulua eges serek elöl iaroban,
 Reszenig fel szagulyattok vtamban.
 Senkynek ne keduesetek dolgomban,
 Menten megyek vtannatok taborban.
 Rut egetest öldöklest, dulast tenek,
 Sok tarhasat varakban fel verenek.
 Varat Varast pusztan sokat lelenek,
 Kykből Kiraly elöt ky bökenek.
 Vadnak erös varasok ő vtaban,
 Tartomaniok vannak eges dulasban.
 Mathyas Kyraly hada nagy kazdaglagban,
 Sok fő fogoly vagyon ő Taboraban.
 Gyölsne lsten, es azt meg ielenthetne,
 Mely nagy karat fellő Nemzet senuede.
 Reszen Melson Szazlo töuet fel üte,
 Az vraknak Kyraly hyttel beszelle.
 Innet addyg Szaslatomat ky nem vessem,
 Mig nem ez tartomant tüssel el vesstem.
 Raita lako nepet mind meg öletem,
 Coronamert megyek á hol meg lelem.
 Tuttara valla ez Nemet Czasarinak,
 Vrak varosok, Herczegek mind irnak
 Latod nagy veszedelmet orsagodnak,
 Coronaiat külgyed meg az Mathyasnak.
 Haila Fryderycunak syue esben,
 Foglagban föld nep Kyraly keszeben.
 Fryderyk Papaua szola közhelyen,

72 Minden iot vegezenek oth ketten.
De Pal Papa szolla Fryderykufnak,
Isten szerint szolok mint io fiamnak.
Latod diadalmar raitad Kyrallynak,
Ne akard veszedelmet Országodnak:
Ez nem tytok mert ez vilag iol ruggya,
Török Czaszart meg verte saniargatta.
Czasarlagod en io fiam nebannya,
Hancz Grossfal ső nepeidet fogua rarrya.
Hadar tudod mostis ben országodban,
Földed vagy on rettetetes romlasban.
Asert iob be ha ide is rad hazadban,
Mit hasnal Corona akkor markodban.
Oka te vagy minden veszedelemnek,
Nam iamborul szolgal kereszttyenszegnek:
Isten vran paisa mi földünknek.
Es ronroia az dühös pogany nepnek.
Meg ad atok allat te az Coronat,
Im iszenek arra byrom az Kyralt.
El viszi földünkötöl meg dühöt hadat,
Vegezenek meg küldek az Coronat.
Oly nagy tyrsesseggel Coronat foga,
Terdre esek szep sokkal halat ada.
Ket Gardynaltkyk meg holsak iol tarra,
Nagy hadat ver ontaftul meg lasyta.
Nagy örömmel Budaban be szallanak,
Eszer negy szaz haruan negyben iranak.

Io Ma-

73
Io Mathyas Kyrallyunkat Coronaszak,
Sok vendeg orszag belyek meg aldak.
Nam egy hyre iuta hamar Kyrallynak,
Török Czaszar törty salat layczanak.
Kyrallyal nagy Vrak mind indulanak,
Machumet halla idueset Mathyasnak.
Az Machumet oly igen meg bodula,
Nem vara bombegyat hogy keset fogya.
Satoryt hagyta szerzamat oth hagyta,
Kykkel layczat Kyrally meg takaryta.
Io Istennek az Kyrally halat ada,
Ily nagy gyöszödelemmel latta vala.
Hyre elöt ily nagy Czaszar fut vala,
Nagy niereleggel Budaban be szalla.
Nagy haragya lön Kyrallynak Molduara,
Istuan Vayda farte vetet az Kyrallyra.
Sok Törököt hoztot Vayda Molduara,
Kyrally hamar mence Istuan Vaydara.
Haszug,alnok pogany az ő dolgaban,
Kyrally iuta Molduaba banatban.
Eiel nyugszyk farat nepe taborban,
Istuan Vayda rohana eselkorban.
Vagyak lőuik siualkodua taborat,
Meg uiuak Olahok raidk az Baniat.
Kyrally halla ottan ürete dobiat,
Nagy fel szoual nogattya Magyarokat.
Vad oroszlan modra ryualkodanak,

K

Olaho-

Olahokra Magyarok rohananak,
 Sok nepe hala meg Istvan Vaydanak,
 Nyereleget Isten ada Kyralynak,
 Nagy hyre teryede mind ez vilagon,
 Sok nembert meg gyöszöt viadallal.
 Podebrady Györg Kyraly Czeh Országban,
 Eretnekleg nagy tamada Pragaban.
 Gongya efek Maximus Pal Papanak,
 Mint alhatna ellene az fektanak.
 Fryderykel Mantuaban szállanak,
 Ok dolgokrol isenenek Mathyasnak.
 Vergy meg es haycza meg cziak az Huztokat,
 Gyamolycza Romai Szent egy hasbat.
 O feiben rebik aczel koronat,
 Neky aggyuk Moruar, es az Slesiar.
 Az kduetek az Kyralyhoz iuranak,
 Nagy tistefseggel mindent meg mondanak.
 Draga szep aiandekokat adanak,
 Kyraly dolgan el czudalkosanak.
 Reggel masnap Pal Pater napia vala,
 Eiel Kyraly hadanak isent vala.
 Az had kösöl pesthez falukban vala,
 Haynalkorra Pest melle idttek vala.
 Czudalak kduetek reggel hogy latak,
 Ily nagy hadak hertelen kesen vannak.
 Seregben, dobok, trombitak harognak,
 Duna melle Morua fele mosognak

Kduetek buczusanak indulanak,
 Fryderyknek es Papanak solanak.
 Soha földön illyen embert nem lattak,
 Maga termeszety mint az Mathyasnak.
 Nagy rettenetes szemelye, vduara.
 Szekben üle kduetseget halgara.
 Nagy haraggal valast iot ton varaba,
 Kyraly modra minden lon ballasunkra.
 De hainalban mas nap nagy dob sot hallank,
 Ky tekintenk hat mar mind kesen vannak.
 Louag gyalog nagy seregek indultak,
 Nagy algyukat sok taraczkot vontatnak.
 Eleiben sok fo nepek iutanak,
 Nagy tistefseget Kyralynak tduenek.
 Kyraly vduarloj el kesulenek,
 Minden tarcz nelkul igy eredenek.
 Batorlagat Czasar es Papa hallak.
 Isten vagyon vele rola azt mongyak.
 Kyraly dolgan igen czudalkosanak,
 Io valast kösönnek mint fioknak.
 Az Kyraly Moruaba hamar be szálla,
 Sok varast, varakat o el rontata.
 Slesiar, es az Slusaniat dulara,
 Czeh Országban az huztokat vagata.
 Tudos boldczeket vele uifel vala,
 Kyt feguerrel, ky igerettel hait vala.
 Io rese Czeh Orsagnak meg hodola,

Alamoczban meg koronaztak vala.
 Igek het esztendeig Hufstrokai,
 Podebrady Gyorgel Kyraly Ipauai.
 Eggyüt hadakosyk az ő hadauai,
 Ianos Ersek el arula tarsaiuai.
 Az Kyralynak hyuei ezt meg irak,
 Vrak Casmerc nagy erduel be hoztak.
 Nytra varat az ő kezében attak,
 Abon vannak hogy őt meg koronaszak.
 Megbulula Czeh orszagbol indula,
 Nytra kőrul lengyelekre indula.
 Ky nem saladhata az mind meg hala,
 Nytrabol Casmer eiel el salada.
 Pusztasagar Felföldnek igen szana,
 Szep haddal kencz tarto Istuan boczara.
 Igön meg feniogete, azt paranczyola,
 Lengyel orszagban boszuiat torlana.
 Ol haraggal iarben lengyel orszagban,
 Mindent eget, rőret, őlet vtaban.
 Kasmer halla güle szalla taborban,
 Kyt Kyralnak hamar Istuan meg ira.
 Lengyel, Tatar, Maszur, Muska, Prusz vala,
 Istuan vrat Casmer Kyral meg alla.
 Kasmer hadat mihelt Mathyas meg halla,
 Nagy sietue hada vran indula.
 Ol hamar kencz tartohoz Kyral iuta,
 Kyt lengyel had cziak ingen sem var vala.

77
 Lengyelökkel az Kyral szemben szalla,
 Erős harczon lok fü lengyel meg halla.
 Nagy lok foglya csek hamar Kyralnak,
 Elefet el foga lengyel tabornak.
 Haggya Kyral, köz fogliot ne fognanak,
 De mindent iob felől orczul vagyanak.
 Iegözue ök vgy el bocziattasanak,
 Mikor moldnak ezökben iur mondhaszak.
 Matthyas Kyral hadat ök közel lattak,
 Azokys hyhessek kyk tulök hallyak.
 Chioda igön lengyelök veretenek,
 Matthyas Kyrallyal szörzesben esenek.
 Erős kötest bekölegről teuenek,
 Kyt iamborul imbe teilyeletenck.
 Ez ket Kyraly közök igazsodanak,
 Faluiaban Vrak el be szallanak.
 Mathyas Kyralynak konihakar giötanak,
 Casmer Kyralyal nagy uigan lakanak.
 Sok hady szerzaman Mathyas Kyralynak,
 Lengyel vrak vgyan el amelkodnak.
 Sok beparany köuen igen czudalnak,
 Asuerushoz Magyarok hasonlyarnak.
 Egy leuclet hosanak eleiben,
 Egy vy varat Feier Var elleneben.
 Török Czaesar rakator erősegben,
 Sabacz neue Szerem vagon veszelben.
 Taboranak ottan dobot vrete,

78 Calmertul buczuszek Kyraly erede.
Szent Symon napiara Szegede ere,
Tyfa mellett Kyraly mind aia mene.
Kyraly hada veszelben nagyban vala,
Mert nagy erős idő rajok ramada.
Tyfa, Duna viszekbe fattak vala,
Erős hydegrul sok ember holt vala.
Az Sabaczban idüefet erlyk vala,
Arka tely uifszel be fogyot vala.
Szent Andras napian eliuta meg szalla,
Eser negy szaz hetuen ötben löt vala.
Szörnien kezde Sabacz varat lötetny,
Az alyus rytkan kezde talalharny.
Kyraly lara igen kezde dorgalni,
Mi oka hogy port golyobist igy uesty.
Ilyen alnok pogany az ő dolgaban,
Eser forint minden esztendő szamban.
Iacabnak iar Czakarul allaromban,
Kyraly Olasznak szola haragyaban.
Meg lafd Iacab ha te szanod Sabaczor,
En maid kettő töretem te tagodar.
Az alyuba tolyatiak te magadar,
Meg talalom en maid veled Sabaczor.
Igen meg iede Iacab hogy halla,
Az alyukhoz esek igen talalya.
Mindenikkel Sabacz varat talalya,
Szercelenöl salar, bastiaiat rontya.

Retrene-

79 Kerttenetes Kyraly ostroma vala,
Eiel nappal harodnapig uitara.
Kyraly be rohana sok I örök hala,
Nagy kazdaglagot varbol ky hordara.
Im nierefeg köst ket hordot hoszanak,
Kin peczety vala velenczeseknek.
Szanser iy nillal kyk meg rakua vannak,
Kyraly lara ezt monda az vraknak.
Tuggyatok velenczenek fogadafar,
Hogy csak nekem tartya hü iamborfagar.
De nam semmi nep nem allya meg souar,
Ez nilaknak byszony meg veszem az arat.
El haniata földyg Sabacz rakafar,
Eghetere töből Sabacz töltelet.
Peter Gazsara indira fel nepet,
Hogy meg büntesse velencze varafar.
Nagy hamar hyre lön ebben varafnak,
Kerttenenek vala ranaczkosanak.
Huszon negy uen semelt valogatanak,
Kyralyhoz sarorban kyt boczatanak.
Termetek venfeggel egyenlő vala,
Szep feier ruhaiok szakalok vala.
Terdre Kyraly elöt le estek vala,
Ily nagy szep könyörgessel soltak vala.
Az Vr lsten az ky vagyön meniegben,
Az uifely Fellegedet igyeben.
Es ez földet atta az te keszedben,

Ostora

80 Ostora vagy Istennek büntetésben.
Tuggyuk te felleged ellen vertüknt,
Hordon latta nagy hadad peczetünk:
Ohaitua könyörgünk ez nagy vertüknt,
Megboczársad vegyed mi hilegunket.
Velenczenek dolgar Felleged erty,
Tengereken ő elerty keresy.
Nemelyönket az viz mezse el very,
Ky vizben vesz kyt pogany kesben visy.
Igen kar ky ut felen borloiat very,
Ky ot megyen velte az ky nem tepy.
Neha gazda cziak maguat sem vehety,
Fellegedet tuggyuk hogy ezt iol erty.
Rytkan vagy on oly ember ez vilagban,
Ky szokot sokat adni sommaiaban.
Cziak bekeuel marathatna honnyaban,
Ily nagyot hoz ketelenseg vilagban.
Ez az oka mi nagy fibetefunknek,
De könyörgünk Istenert Fellegednek.
Tegy kegyelmet niomorult őszuegyeknek,
Szegeny aruaknak törődöt ueneknek.
S: mas ellen oralmunknak remelunk,
Im egy mason mi lehet sommat szedunk.
Fellegednek azt Budara fel uizük,
Hytet hűségünkről uyonnaan tesük.
Ezen Kyraly siue igen meg esek,
Mert nagy igaz mint az venek beszelnek.

Az Ky-

81
Az Kyralytul lön nekyek kegyelmek,
Rövid szoual lön illyen feleletek.
Te sem az io Istenert ezt veletek,
Igaz legyen mire nekem feleletek.
Szent Györg napig engem Budan meg leletek,
Oth en valazt teszek mindenről nektek.
Vidulanak Olaszok buczulzanak,
Az Kyralyal ssep hadak indulanak.
Az Országban nagy vigan be szallanak,
Vdős muluan Szent Györg napra iuttanak.
Iőuenek velenczesektől Budaban,
Egy Török köuetis iura asomban.
Sok vendeg nep az Kyraly vduaraban,
Az Törököt hiuata be az varban.
Czuda modgy a köuetseg halgarasban,
Szeki magas őltözue kazdagfagban.
Köuetleget nem halgat ő haszaban,
Iura köuet eleiben asomban.
Törökök mind ssep rendel meg allanak,
Feiek haitua sok ssep iot mutatának.
Szola az vraknak hogy halgatának,
Ő ne lenne oka ha romlanának.
Ottan Czahuz köuetleget el kesde,
Gyözhetetlenek az Czarsart neueise.
Czarsart meg ryalstra masut kezdene,
Igasat mongy mert azt nem isenhetete.
Rendel köuetleget meg ason kezd,

l.

Kyraly

Kyraly meg haraguek igen riaszta.

Medue modra seme verben fordula,

Ayakat harapa vere czordula.

Ezt latha az czauz vgyan el hala,

Többet az Kyralynak bolny nem tuda!

Nadragabol meleg sos viz fakada,

Mas dolgatys d el boczatra vala.

Ezt hogy lata Kyraly ot el czogara,

Gazdaiának Parlagi Györgyöt hagyta.

Az ballafon mint egy foglyot tartana,

Negy eszendő mulua el boczatana.

De Olasz köuerek eld allanak,

Draga Chrystaly pohar sekre hosanak!

Nagy sepe szokkal Kyralynak be mutatak,

Kyraly meg sem köszöne Olaszoknak.

Ime töldk az iueget el fogak,

Kyraly fuga hogy pohar sekre raknak,

Olaszokat ebedre be hiuatak,

Tyrkon Kyraly meg hagyta ket Ifiaknak.

Ime harmad tal etket mikor hoznak,

Pohar seknel ketten ösue kapnanak.

Vitök vonua egy mastarczulczapdosznak,

Pohar sekre dulyenek el tafyyczak.

Törtekel Chrystalt padymonromon,

Harmad tal etek hogy volna aszralon.

Ifiak ketten egy mast ragadak torkon,

Pohar sek szondüle padymonromon.

Ime Chrystaly szondüle mind el törek,

Az Olaszok nagy sommara böczüllek.

Kyraly szola az czerepet ky vernek,

Törd allat czerepe sem io ennek.

Az szeket kapak helyere allatak,

Szep arany kupakkal gyorsan meg rakak.

Keues üdö mulua esmeg azon ket ifiak,

Meg ösue veszenek egymast forgattyak.

Meg az pohar sekre ketten dölenek,

Pohar sek el düle kupak törenek.

Kyraly szola kupak fel bedetnenek,

Noha töröt czerepeis io ennek.

Sok vigasaggal lön Kyraly ebede,

Harmad napon Olasz köuerek könyörge.

Masor idön Kyraly neky isene,

Es sel köuerek velenczeben be mene!

Tanaczokban bölcz Olaszok meg ertek,

Hogy Kyralynak nem kel lueg aiandek!

Draga arany pohar sekre serbenek,

Ky mellet esmet nagy sommat serbenek!

Rövid üdön meg Budaban iutanak,

Czügh az kezek sok sepleget hosanak.

Halsol idttek io valasaliaranak,

Kyraly hüsegeben holtyg allanak.

Egy reiset Czeh Orsagnak Mathyas byria,

De iob reiset Podebrady Györg byrya.

Podebradyt az Papa meg atkozta,

84 Hogy Viklef Ianos sectaiat rarrana.
Egy vitez fia Victorynus vala,
György nagy nepel az fiat fel tamasztá:
Azt erősen neki meg paranczola,
Fryderycusra Beczet meg szállana.
Nagy erőuel Victorinus el iura,
Becz varasat az Czabarra meg szálla.
Oly sirtelen Beczet tőre uitara,
Czabar rettene Mathyasnak irata.
Vegyed kerlek aryafusagomat,
Tudom karat miattam Országodnak.
Meg sisetem en te Kyralfagodnak,
Hyttel fogadiak en aryamfianak.
Ason kerlek hogy most mindent el feleicz,
Illyen buklegemben engem meg segycz.
Az Romai sient eghazat gyamolycz,
Ily niaualyambol engem meg szabadicz.
Semmit nem mulata Kyraly indula,
Nagy erőuel segitlege siete.
Victorynus halla igen rettene,
Becz alol el szala Moruaban mene.
Az Kyraly el iura Becznel meg szálla,
Czabar, Mathyas oly nagy vigan fogada.
Haromieles dolgot vegestek vala,
Kyról leuel köztök hyttel költ vala.
Istamada egy mastra nem tennenek,
Pohaz Orszag karaert szaz eser arany lenne:

Ocuen

85
Czabar azt ket esrendöben le tenne,
Ocuen eseret alsomba le tenne.
Czabar egy hugat Kyralynak szerszek,
Beatrix abszonniat Kyraly esköuek.
Aryafusagot erőlsytek kösztök,
Ez harmadyk vegestes lön kösztöök.
Ime Victorynus taborban vala,
Fryderycus ason igen fel vala.
Hogyha Mathyas Kyraly haza indulna,
Victorynus ottan rea rohanna.
Sok sepe zoual az Kyralt arra byra,
Hogy hadauat menne Victorynusra.
Vere meg azt mennien be Orszagaban,
Foglallya az Kyralfagot Pragaban.
Söt meg enis veled adom nepemet,
Vgyan byryad mint synte az tiedet.
Ha több nep kel meg töbitlek tegedet,
Mert vgy tartlak mind edes gyermekemet.
Az Kyraly nagy haddal ottan indula,
Iura Victorynussal szembe szálla.
Victorynus igen meg rettent vala,
Erös helyre magat be asta vala.
Batorlaga nincz ügere gondola,
Allatomba Fryderycushoz boczara.
Igen hamar bekefeget sersbetek vala,
Ebben Mathyas Kyraly semmit nem tud vala.
Az Kyralyal Czabar nepe melly vala,

L iij

Czabar

Császár hamar uifisza huiarra vala.
 Haragyaban hasza Kyraly indula,
 Erős dulast Czeh orszagban tet vala.
Cziak hamar az kötes kösztök meg bomla,
 Mert Fryderyk semminek meg nem alla.
 Podebrady Györg fiaftul meg hala,
 Czeh Kyralyfag az Mathyalra marada.
Hosza Beatryx alszont hasza Budaban,
 Cziak fortely nem esek raita vtaban.
 Mert Fryderyk meg lesere vtaba,
 Hogy sakmant tetelsen Kyraly iouaban,
De hamar tuttara esek Kyralynak,
 Eleiben siete matkaiának.
 Nem telhetek kedue Fryderycusnak,
 Igy halala meg io tetet Kyralynak.
Elmet kösztök fryg leuelet sörszenek,
 Io ideig bekelegben leuenek.
 Kyraly hadat hyrdete & nepenek,
 Hogy hasara mennien az Machumetnek.
Bacz megycben raborban Kyraly szalla,
 Rettenetes nagy sok hady szerzsama.
 Huszar, Gyalog es fegyueres nagy hada,
 Az Machumet kim által erty vala.
Ezen Machumet igen rettent vala,
 Hadaual az Kyraly Szeremben iuta.
 Postan az Kyralynak meg irtak vala,
 Hogy Fryderyk Császár Posont uirtatya.

Las mely igen Kyraly eszen busula,
 Machumet köduete idton id vala.
 Fryget io hyt alat & köduet vala,
 Machumet fel Kyraly hytdt tet vala.
Lam az Frygben kösztök igy vegeszenc,
 Irafanak meg hatarban az vegek,
 Annal belyeb egy felöl se menyenck,
 Erröl ket fel hyt leuelet ueuenek.
Az vegeket mind ket felöl be irak,
 Peczet alat azt egy masnak ikratak.
 Az Törökök erröl halat adanak,
 Mert dolgokrol bysonnial igyen irnak.
Törökök Kyraly meneset hogy hallak,
 Minden kinczet Csaszarnak uizre rakak.
 Syriaban Tengeren tul szallyrak,
 Föld nepe fut, az föld nepek bodultak.
Myhelt lara Kyraly Császár fryg leuelet,
 Fel emele egben az & ket kezter.
 Tudoia vagy Isten latod syuemet,
 Hogy nem somiuhoztram keresztyenueret.
Vala gondom az hytlen poganlagra,
 Segitseggedel hogy mennek hasokra.
 Veget tessek vala Csaszarlagokban,
 Vagy veg leszen vala Kyralyfagomban.
Neked legyen Vr Isten tudalodra,
 Földy Feiedelmek mind tutorokra.
 Vala hadam keresztyenfeg iouara,

Meg terelem ma leszen romlasokra.
 Irrak elser negy szaz, az hetuen hetben,
 Segitsegre siet Posonnak igyeben.
 Halla Nemet tabor varfanta Beczben,
 Kyraly iura szalla Nemet helyeben.
 Cziak hamar Posonnal hydat hydlatra,
 Kőpczent, Leán varatigen uitara.
 Hamburgot lőrete igen uitata,
 Az benne valokat mind le vagata.
 Igen rettenenek sok erős haszak,
 Sokat benne Kyralynak meg adanak.
 Claustromburgom kőről sokat dulanak,
 Egetenek sok embertle vaganak.
 Oly kegyetlenége vagyon hadanak,
 Meg változot természetű Kyralynak.
 Kegyelmegről dühősegre fordultak,
 Mert nagy paranczal meg hagyta hadanak.
 Ne legyen semmi valasztas semelyben,
 Gyermekeket fel hanniak törben.
 Iffiak, venek meg hallyanak egyemben,
 Meg halerte ky nem iar hyuen ebben.
 Erős telen az vissek be allotak,
 Pusztan Marcelnel hadara Czafarnak.
 Estue Kyraly seregy indulanak,
 Vyrratara Marcel ala iuranak.
 Szerenczeie Kyralynak nagy lőt vala,
 Varasbol először ky mentek vala.

Kyket

Kyket Kyraly vrbán rapasfalt vala,
 Varas előt mind le vagatta vala.
 Hagata meg kőrniől Varas kő falat,
 Mert lőn vesstek kyk allanak fal alar.
 Mind le vagata az benne valokat,
 El haniata sok helyen varas falat.
 In Duna, Murua menteben valokat,
 El rontata ssep kulczos varasokat.
 Sok helyen vrbán Fryderyk hadat,
 Gyakran very hon egety taborat.
 Indula Styriában taborauat,
 Nemet vyhelt uitata a lgyuival.
 Saniargata lőrete sok ostrommal,
 Vyhelt meg adak Kyralynak io modal.
 Nagy kegyelmet tőn Kyraly az varasat,
 Epytete tőrelet hamar fagal.
 Meg takara sok elefel sersammal,
 Becz fele indula Kyraly hadauat.
 Claustromburgot Kyraly szala meg veue,
 Kanyfait benne hagyta kepeben.
 Vele hagyta egy falkat ő nepben,
 Duna vrbat őrylzetne hysgben.
 Vy Becz ala Kyraly hadat szalyta,
 Eser negy szaz hetuen kyleczben vala.
 Pünkeld hauanak huszad nepian vala,
 Erős harczon sok ket felben meg halla.
 Erőssen kezdte ő Beczet lőretny,
 Sem porat go yobilsat nem kemelly.

90 Belőlys az sok algyukat kifizorny,
Embereknek tecczyk föld, meny rengeny.
Nagy sörön gyalog nep mind kőről fekszy,
Puskaual, szamber ial kő falt louy.
Belső felys lőuetl vgyan ky tölty,
Mind az ket fel szembe egy mast vgy lőui.
Előtte ket kaput nem szartak vala,
Algyuk torka onnat fustólóg vala.
Köszel ember rea sem nezhet vala,
Varaskőről gyakran harczolnak vala.
Czartogas, kyaltas lőues kösztök nagy vala,
Kyraly hada nagy gyakran fel ül vala.
Varas harczoloit be vagyak vala,
Niughatarlan eiel nappal ket fel vala.
Immar ket estendőben fordult vala,
Kyralynak Szeremből meg irtak vala.
Török Czasar az fryget el bontotta,
Nestert, kyllyer egy szerf mind meg szalotta.
Az köuet Kyralyhoz mig oda iuta,
Ket ueg haszat Czasar addyg el ronta.
Esen erőssen Kyraly meg busula,
Machumernek ő hytyre irata.
Meg kultem teneked hamis hytedet,
En nem tuttam embertelenfegetet.
Kuld meg nekem irasom peczetemet,
Oka te vagy hogy meg vonssom beszedemet.
Viuck Kyraly leuelet az Czazarnak,

Az Ma-

91
Az Machumet lata ira Mathyasnak.
Köszönetyt szomszed artyafianak,
Illyen szoual irata az Kyralynak.
En nem ertem okat indulatodnak,
Leueledben irz te alharatlannak.
Okat nem ertem te haragodnak,
Mert nem vetettem minty obaratomnak.
Renddel Haszaid mind be iratanak,
Lald meg őket bekeuel marattanak.
De ez negy haszakat bele nem irtak,
Deakbűne hogy ők meg nem talaltak.
Galambucz, es Nestler Feier var vala,
Kyllye, Orsua, ez negy szep ueg haz vala.
Kyket Machumet meg ueteret vala,
Fryg törest Kyralynak meg külte vala.
Eld hoszara az Czasar leuelet,
Kyből mind meg erte maga menteset.
Fel szakazta Kyraly ő fryg leuelet,
Nem lele irua benne haszak neuer.
Nagy haragya lön az Peter Ersekre,
Hiuata gyorsan Papot eleiben.
Az leuelet ada Ersek keszeben,
Az kye regy vallast te ebben.
Sőt az Ersek lata nem ragadhata,
Kyraly előt cziak valat meg vonitta.
Kyraly az Erseket meg fogarrata,
Eiel tytkon gyertyaual sog doztara.

M ij

Az kir

94 Fokra hagyja Pal Kyraly Szassfoiaual,
Terdet Palnak meg sertek egy dardaual.
Ime az Magyarok be rohannak,
Erds varhoz cziak nagy könnyen iutanak.
Az ben valok mind le vagattatanak,
Var epülesi mind el rontaranak.
Nagy halat adda az Mennicy vrnak,
Iambor Kyraly vitez kallaj palnak.
Turt, es varfant ada io szolgaiának,
Kyraly szerenczeien igen czudalnak.
Mar hat estendö ebben forgot vala.
Beczben köfseg annira meg siorula,
Ehfegetul az nep le omolhul vala,
Az Profont Mesteris ehelzik vala.
Rynak, sinak minden nepy varasban,
Nagy ohaitua sölnek az porkolabnak.
Varat aggyuk az hatalmas Kyralynak,
Ily nagy sörnöd ehfeggel ne halyanak.
Ezen siue Porkolabnak meg efek,
Lata Fryderykhézys nem byzhatnek.
Kyraly taborahoz sok Czch erkesek,
Kyk vionnan Beczet meg környekefsek.
Fokat Becznek sürön vgy lövik vala,
Senky belből ky nem tekinthet vala.
Porkolab az varast meg Czyrkalrta,
Hogha elest benne meg talalharna.
Rendel az varast eskörnye kezdek,

95 Kazdaganak hasza heiat meg hanyak.
Semmi elest sohol mem talalhatnak,
Latak hogy ehel immar meg halnanak
Erröl ranaczokan lokat söllelanak,
Kegyelemert Kyralyhoz boczatanak.
Kegyelem lön Kyralytul az varasnak,
Sem feiek marhaiok meg nem bantarnak.
Nagy vigan köuetek Beczben terenek,
Köfseg elöt dolgokrol besellenek.
Kyraly kegyelmenek mind öruendenek,
Kapukat mind körül le eresztenek.
Az Varas Szazloit hamar le ueuek,
Kyraly Szazloit törefre fel viuek.
Paranczolatlyat Kyralynak meg ertek,
Minden ember haszaban takaroggyek.
Halnanak feguer haszoknal hol volna,
Semmi feguert sohol senky ne hadna.
Mert az kynel meg erchetyk meg halna,
Var piaczan minden ember le rakya,
Az sisetet nep köförtök ky volna,
Varasbol ky menne rendben allana.
Az Grof isidön ky Kyraly taboraban,
Feie esik az ky nem iar el abban.
Tön söndülest varas nepe hogy hallak,
Szantalan fegyuert piacza hordanak.
Varas nepe haszokban szarkosanak,
Ho penszefek varasbol ky allanak.

Viue az Gros Becz kulcziat az Kyrallynak,
96. lap. Terdre esek kulczot ada Kyrallynak.
Dob, Trombitak harfognia foganak,
Kyrally szep haday meg indulanak.
Indula Magyar Balas Drabant haddal,
Az varast el bonta szep gyalogokkal.
Rendel alnak vezakon halgatasal,
Fegyueres be mene az husarokkal.
Elol Szopolai Istuan Vrakkal,
Be foga vezakat louag gyalogal.
Derek allo fereg Somi losual,
Tabor kdul alnak forso lasual.
Nagy vrakal es az vduar nepeuel,
Kyrally vgy mene be szep feregekkel.
Hopenszelek terden alnak kyn rendel,
Kyrally uariak illyen nagy szelsséggel.
Nagyon czudalkosyk Kyrally Becz do gan,
Foddy halman sok fegyuer sok fagan.
Becznek eros voltan es sok bersaman,
Kyrally az varasban szalla egy hazban.
Ada halat esen az nagy iltennek,
Mert segidegeuel Vra Becznek.
Szep feregy taborban ky menenck,
Vrak Beczben mindig telepedenek.
Megada szabatlagat az varalnak,
Folyteret nep Groffal el indulanak.
Mind marna tul nagy bekeuel iaranak,
Kyrally az Vrak uigan lakanak.





Viue az Gros Becz kulcziat az Kyrainak,
96. lap. Terdre esek kulczot ada Kyrainak.
Dob, Trombitak harfognia foganak,
Kyraly sepe haday meg indulanak.
Indula Magyar Balas Drabant haddal,
Az varalt el bonta sepe gyalogokkal.
Rendel alnak vczakon halgaratsal,
Fegyueres be mene az huszarokkal.
Elol Szopolai Istuan Vrakkal,
Be foga vczakat louag gyalogal.
Derek allo sereg Somi lolaul,
Tabor kdul alnak foro sasolaul.
Nagy vrakal es az vduar nepeuel,
Kyraly vgy mene be sepe seregekkel.
Hopenzelek terden alnak kyn rendel,
Kyralt uariak ilyen nagy yfz essegel.
Nagy on czudalkosyk Kyraly Becz do gan,
Fody halman sok fegyueresok fogan.
Becznek eros voltan es sok serbaman,
Kyraly az varaban balla egy hazban.
Ada halat esen az nagy lstennek,
Mer segidegeuel Vra Becznek.
Szep seregy taborbanky menenek,
Vrak Beczben mind le telep edenek.
Meg ada szabadsag az varalnak,
Folytetet nep Groffal el indulanak
Mind mirha tul nagy bekeuel iaranak,
Kyraly az Vrak uigan lakanak. vége.

